VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68
THỨ HAI
3.11.2025 (14.9 Ất Tỵ)
Số 132 (4266)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

PHÁT TRIỂN KINH TẾ TƯ NHÂN GẮN VỚI KINH TẾ DI SẢN TẠI VIỆT NAM:

Đang dần trở thành yêu cầu tất yếu

(VH). Trong tiến trình hội nhập sâu rộng và chuyển đổi mô hình tăng trưởng, Việt Nam đang đứng trước yêu cầu phải tái định vị chiến lược phát triển theo hướng lấy văn hóa làm nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực cho phát triển bền vững. Trong bối cảnh đó, di sản văn hóa không chỉ còn là ký ức của quá khứ mà đã trở thành một nguồn lực đặc biệt, một dạng "vốn di sản" (heritage capital) có khả năng tạo ra giá trị gia tăng, việc làm, sáng tạo và bản sắc cho nền kinh tế hiện đại. [8+9]

Nhiều năm nay, việc quản lý, khai thác và phát huy giá trị Di sản văn hóa, thiên nhiên thế giới Tràng An (Ninh Bình) có sự tham gia của doanh nghiệp tư nhân

Ảnh: NHẬT LINH

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Tuyệt đối không để người dân nào bị thiếu thốn, cô lập mà không được hỗ trợ kịp thời

[3]

ĐÓNG GÓP Ý KIẾN CÁC VĂN KIỆN TRÌNH ĐẠI HỘI LẦN THỨ XIV CỦA ĐẢNG:

Văn hóa - Trụ cột phát triển trong tư duy mới của Đảng

[7]

Danh nhân của Việt Nam tỏa sáng trên "bầu trời" văn hóa nhân loại

[16]

CHÍNH PHỦ ĐIỆN TỬ - VÌ MỘT NỀN HÀNH CHÍNH PHỤC VỤ

Từ con người và vì con người

[4]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Đừng để tiếp diễn những nỗi đau hậu mưa lũ

● **SƠN THÙY**

Đợt mưa lũ lịch sử tại TP Huế đã khiến 14 người chết, trong đó nhiều trường hợp đuối nước thương tâm và xuất hiện khi nước sông bắt đầu rút. Việc ứng phó với mưa lũ, thiên tai xin đừng chủ quan.

Theo báo cáo của UBND TP Huế, trên địa bàn có 14 người chết trong đợt lũ lịch sử những ngày cuối tháng 10.

(Xem tiếp trang 2)

Thước đo đánh giá công tác tổ chức, quản lý VHTTDL tại địa phương [5]

TP.HCM thúc đẩy liên kết vùng trong phát triển du lịch y tế [6]

Ra biển lớn để thấy mình đang ở đâu [14]

Trao Bằng xếp hạng di tích quốc gia đặc biệt chùa Cổ Lễ

Hôm qua 2.11, Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng, Thứ trưởng Thường trực Bộ VHTTDL Lê Hải Bình đã dự và trao Bằng xếp hạng di tích quốc gia đặc biệt tại chùa Cổ Lễ (xã Cổ Lễ, Ninh Bình) và khai mạc lễ hội truyền thống chùa Cổ Lễ năm 2025.

Chùa Cổ Lễ (còn được gọi là Thần Quang tự) được khởi dựng từ thời Lý (thế kỷ XII) do Đức Thánh Tổ Nguyễn Minh Không xây dựng. Đây là một trong những danh lam nổi tiếng ở Việt Nam. Đầu thế kỷ XX, Hòa thượng Thích Quang Tuyên cùng với nhân dân, tín đồ xây dựng lại chùa mang phong cách "cửa Thiền trên nền văn hóa dân tộc, phương Đông kết hợp với văn hóa phương Tây" trong đó có cây tháp "cửu phẩm liên hoa". Với những giá trị tiêu biểu đó, năm 1988 chùa Cổ Lễ đã được xếp hạng di tích Kiến trúc nghệ thuật Quốc gia. Đến ngày 11.9.2025 Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 1959/QĐ – TTg về việc xếp hạng chùa Cổ Lễ là di tích quốc gia đặc biệt.

Thứ trưởng Thường trực Lê Hải Bình trao Bằng xếp hạng di tích quốc gia đặc biệt chùa Cổ Lễ cho đại diện Đảng bộ, chính quyền địa phương

Phát biểu tại buổi lễ, ông Trần Song Tùng, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Ninh Bình cho biết, chùa Cổ Lễ là một trong 10 di tích quốc gia đặc biệt ở tỉnh Ninh Bình, trải qua bao nhiêu thăng trầm lịch sử ngôi chùa vẫn giữ được nét uy nghi, cổ kính, là biểu tượng của đức tin của lòng nhân ái và tinh thần hướng thiện. Thay mặt UBND tỉnh Ninh Bình, ông Trần Song Tùng gửi lời cảm ơn đến Bộ VHTTDL đã quan tâm, chỉ đạo, sự phối hợp, hỗ trợ của các cơ quan chuyên môn trong suốt thời gian qua. Trong thời gian tới, tỉnh Ninh Bình tiếp tục phối hợp chặt chẽ với Bộ VHTTDL, Giáo hội Phật giáo Việt Nam, các cơ quan chuyên môn, các nhà khoa học và nhân dân địa phương để góp sức bảo tồn và phát huy hơn nữa giá trị chùa Cổ Lễ một cách bền vững.

Tin, ảnh: ANH TÚ

Trong tháng 11, khả năng có 1, 2 cơn bão, áp thấp nhiệt đới ảnh hưởng tới đất liền Việt Nam

Theo Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn Quốc gia, trong tháng 11.2025, nhiều hình thái thời tiết nguy hiểm ảnh hưởng tới nhiều khu vực trong cả nước, trong đó có khả năng 1-2 cơn bão, áp thấp nhiệt đới ảnh hưởng tới đất liền Việt Nam.

Nhận định về các hình thái thời tiết tháng 11.2025, Phó Trưởng phòng Dự báo khí hậu, Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn Quốc gia Trần Thị Chúc cho biết, trong tháng, trên khu vực Biển Đông có khả năng xuất hiện từ 2-3 cơn bão, áp thấp nhiệt đới (trung bình nhiều năm trên Biển Đông là 1,5 cơn, đổ bộ vào đất liền Việt Nam là 0,9 cơn). Đối với tình hình mưa, tại các tỉnh từ Hà Tĩnh đến Đắk Lắk và Khánh Hòa trong thời kỳ dự báo có khả năng xuất hiện các đợt mưa lớn diện rộng. Phía Tây các tỉnh Lâm Đồng và khu vực Nam Bộ có nhiều ngày có mưa rào và dông; trong đó, một số ngày có thể xảy ra mưa vừa, mưa to.

Tổng lượng mưa tại khu vực Bắc Bộ, Thanh Hóa và Nam Bộ phổ biến xấp xỉ so với trung bình nhiều năm, riêng khu vực phía Tây Bắc Bộ thấp hơn 10-30% so với trung bình nhiều năm; các khu vực còn lại trên cả nước có tổng lượng phổ biến cao hơn so với trung bình nhiều năm từ 10-25%, riêng khu vực phía Nam Quảng Trị đến Đắk Lắk có khả năng tổng lượng mưa cao hơn từ 25-40% so với trung bình nhiều năm cùng thời kỳ. Nhiệt độ trung bình trong cả nước tại hầu hết các khu vực trên cả nước phổ biến thấp hơn khoảng 0,5 độ C so với trung bình nhiều năm; riêng các tỉnh từ Nghệ An đến Huế phổ biến thấp hơn từ 0,5-1 độ C so với trung bình nhiều năm cùng thời kỳ.

"Trong thời kỳ này, không khí lạnh tiếp tục có xu hướng gia tăng về tần suất và cường độ. Trên phạm vi cả nước, tiếp tục có khả năng xuất hiện các hiện tượng thời tiết nguy hiểm như dông, lốc, sét, mưa đá và gió giật mạnh", bà Chúc lưu ý.

T.SƯƠNG

Đừng để... *(Tiếp theo trang 1)*

Các nạn nhân ở nhiều địa phương vùng bị ngập lụt như Thanh Thủy, Hương Trà, Kim Trà, Kim Long, Thuận An, Phú Xuân, Quảng Điền, Đan Điền… Trong đó nhiều vụ đuối nước thương tâm và có nguyên nhân xuất phát từ sự chủ quan. Nhiều nạn nhân mất tích khi di chuyển bằng ghe, thuyền thô sơ giữa dòng nước lũ chảy xiết và không được trang bị thiết bị đảm bảo theo quy định. Lực lượng chức năng và chính quyền các địa phương đã kịp thời ứng cứu nhiều vụ lật ghe, chìm thuyền, đảm bảo an toàn cho người dân nhưng cũng xảy ra những vụ mất tích đáng tiếc phải nhiều ngày sau mới tìm kiếm được nạn nhân. Có vụ đuối nước khiến cả hai cha con tử vong thương tâm.

Tại phường Hóa Châu, địa bàn thấp trũng bị ảnh hưởng nhiều trong đợt mưa lũ vừa qua, chính quyền địa phương và các lực lượng chức năng đã liên tục kiểm tra, cảnh báo, truyền thông đến cộng đồng về công tác ứng phó, trong đó có nạn đuối nước. Ông Trần Ngọc Dương, Bí thư Đảng ủy phường Hóa Châu cho biết, đến nay các trường học trên địa bàn phường vẫn chưa thể dạy học trở lại do còn ngập lụt nhằm đảm bảo an toàn cho người dân, đặc biệt là học sinh và trẻ nhỏ. UBND phường cũng đã chỉ đạo các lực lượng, đơn vị liên quan triển khai quyết liệt các giải pháp tăng cường phòng, tránh tai nạn thương tích đuối nước, đảm bảo an toàn tính mạng và tài sản nhân dân trong thời gian mưa lũ.

Công an phường phối hợp với các Tổ dân phố tiếp tục rào chắn, cảnh giới các khu vực nước chảy xiết, vùng ngập sâu và các khu vực ven sông có nguy cơ sạt lở cao; tuyệt đối không cho các phương tiện nổi di chuyển trên các khu vực đang ngập, vùng sông, hồ, kênh… khi không được trang bị đầy đủ các phương tiện cứu sinh cần thiết.

Trước đó, trong những ngày mưa lụt, lực lượng ứng trực tại trụ sở Đảng ủy phường Hóa Châu đã phát hiện và hai lần kịp thời ứng cứu kịp thời bốn người dân bị nước lũ cuốn, bị lật ghe khi di chuyển qua vùng ngập lụt trên địa bàn. Có trường hợp anh Trần Hồi (trú tại thôn Tân Xuân Lai, xã Quảng Điền) bị nước lũ cuốn trôi, sau khi được ứng cứu thì đuối sức nhưng đã được sơ cấp cứu và phục hồi sức khỏe. Trường hợp khác là hai cha con ông Nguyễn Phi Hùng di chuyển bằng ghe qua vùng nước lũ để đi kiểm tra cửa hàng thì bị lật ghe cũng đã được lực lượng phường Hóa Châu kịp thời cứu được.

Trưa ngày 30.10, một nhóm thiện nguyện gồm sáu người khi di chuyển bằng ghe về vùng rốn lũ Quảng Điền cũng bất ngờ bị nước xiết làm lật chìm ghe. Rất may, lực lượng trực ban của Công an xã Đan Điền ở gần đó đã phát hiện nên khẩn trương huy động lực lượng, phương tiện để ứng cứu. Cả nhóm có mặc áo phao nên được cứu nạn kịp thời, đảm bảo an toàn tính mạng và sức khỏe. Thế nhưng đây cũng là hồi chuông cảnh tỉnh để các đơn vị, hội nhóm hoạt động thiện nguyện trong mưa lũ, thiên tai lưu tâm và cảnh giác.

Ngay khi lũ trên các sông bắt đầu rút đã có sự chủ quan và tình trạng di chuyển bằng ghe, thuyền càng đáng lo ngại. UBND TP Huế đã phát đi cảnh báo về tình trạng đuối nước thương tâm do nước chảy xiết và dòng chảy phức tạp, do địa hình thay đổi và xuất hiện các hố sâu nguy hiểm…, đặc biệt là tâm lý chủ quan, bất cẩn sau khi lũ rút. Chủ tịch UBND TP Huế đã yêu cầu các địa phương, cơ quan, đoàn thể thực hiện các nội dung tăng cường phòng, tránh tai nạn thương tích, đuối nước trong thời gian mưa lũ. Tăng cường tuyên truyền, phát huy hiệu quả phương châm "tự quản tại chỗ", nâng cao vai trò của lực lượng tại chỗ; cha mẹ quản lý con em, không cho trẻ đi qua vùng ngập nước, vui chơi ở các khu vực gần sông, suối… Các trường học phổ biến kiến thức, hướng dẫn các kỹ năng phòng tránh đuối nước và nâng cao trách nhiệm, vai trò của phụ huynh trong đảm bảo an toàn cho học sinh trong và sau lũ. ■

Tuần làm việc thứ 3, Quốc hội tập trung cho công tác lập pháp

Tuần làm việc thứ 3 của kỳ họp thứ 10 (từ ngày 3-7.11), Quốc hội tập trung cho công tác lập pháp. Theo đó, Quốc hội thảo luận về một số dự án, gồm: Luật Đầu tư (sửa đổi); Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Quản lý nợ công; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kinh doanh bảo hiểm; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Thống kê; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Giá; Luật Thương mại điện tử; Luật Thi hành tạm giữ, tạm giam và cấm đi khỏi nơi cư trú; Luật Thi hành án hình sự (sửa đổi); Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Lý lịch tư pháp.

Đồng thời, Quốc hội cũng xem xét, cho ý kiến về các dự án: Luật Thi hành án dân sự (sửa đổi); Luật Giám định tư pháp (sửa đổi); Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng, chống tham nhũng; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Sở hữu trí tuệ; Luật Quản lý thuế (sửa đổi); Luật Thuế thu nhập cá nhân (sửa đổi); Luật Tiết kiệm, chống lãng phí; Luật Xây dựng (sửa đổi); Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Địa chất và khoáng sản; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của các luật trong lĩnh vực nông nghiệp và môi trường; Luật Chuyển đổi số; Luật Công nghệ cao (sửa đổi); Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Chuyển giao công nghệ.

Bên cạnh đó, Quốc hội thảo luận về dự án: Luật Quy hoạch (sửa đổi); Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Quy hoạch đô thị và nông thôn; Luật An ninh mạng; Luật Bảo vệ bí mật nhà nước (sửa đổi); cho ý kiến việc điều chỉnh Quy hoạch tổng thể quốc gia thời kỳ 2021-2030. Trong tuần làm việc, Quốc hội dành một buổi để thảo luận ở tổ về dự thảo Văn kiện trình Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng.

B.H

Lần đầu tiên Bộ GD&ĐT ban hành Chương trình dạy bơi an toàn

Bộ GD&ĐT vừa ban hành Quyết định số 2993/QĐ-BGDĐT phê duyệt Chương trình và Tài liệu hướng dẫn dạy bơi an toàn cho học sinh. Đây là Chương trình dạy bơi an toàn chính thức đầu tiên được Bộ này phê duyệt, ban hành nhằm thực hiện Quyết định số 1717/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình Tăng cường giáo dục kiến thức, kỹ năng phòng, chống đuối nước cho học sinh giai đoạn 2025-2035.

Hiện nay, việc dạy bơi trong nhà trường thực hiện chưa đồng nhất về chương trình, nội dung. Các trường hiện đang sử dụng chương trình, tài liệu từ nhiều nguồn khác nhau để tổ chức dạy bơi cho học sinh và chủ yếu dạy về kỹ thuật bơi đơn thuần, chưa chú trọng việc trang bị cho học sinh những kiến thức, kỹ năng phòng, chống đuối nước, kỹ năng an toàn trong môi trường nước, kỹ năng cứu đuối an toàn. Do đó, việc ban hành Chương trình và Tài liệu hướng dẫn dạy bơi an toàn nhằm thống nhất về nội dung, giúp các địa phương, cơ sở giáo dục tổ chức thực hiện đồng bộ, trang bị đầy đủ kiến thức, kỹ năng an toàn phòng, chống đuối nước cho học sinh để chủ động bảo vệ sức khỏe, tính mạng bản thân.

Chương trình và Tài liệu dạy bơi an toàn cho học sinh đặt ra các mục tiêu cụ thể đối với học sinh ở mỗi cấp học...

V.D

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Tuyệt đối không để người dân nào bị thiếu thốn, cô lập mà không được hỗ trợ kịp thời

Sáng qua 2.11, Tổng Bí thư Tô Lâm và Đoàn công tác của Trung ương đã về thăm hỏi, tặng quà người dân TP Huế, đặc biệt là những người dân bị ảnh hưởng nặng nề của đợt mưa lũ lịch sử vừa qua.

Tổng Bí thư Tô Lâm thị sát khu vực bị chia cắt do mưa lũ tại thôn Khuông Phò Đông, xã Quảng Điền, thành phố Huế Ảnh: TTXVN

Tổng Bí thư Tô Lâm thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Chính phủ trao hỗ trợ số tiền 100 tỉ đồng và 200 tấn gạo hỗ trợ, khắc phục hậu quả bão, lũ cho TP Huế Ảnh: TTXVN

Hiện nay, trên địa bàn TP Huế còn 8/40 xã, phường bị ngập, mức ngập bình quân từ 0,3 - 0,5 m, có nơi sâu hơn. Theo thống kê sơ bộ của các địa phương, đến 17h ngày 1.11 trên địa bàn toàn thành phố còn hơn 5.975 ngôi nhà bị ngập với độ sâu ngập từ 0,3 - 0,7m, một số địa phương nặng như xã Quảng Điền, Phong Dinh, phường Hóa Châu; Phú Hồ. Các địa phương đang tiếp tục rà soát, thống kê để xác định, cụ thể số lượng nhà bị ảnh hưởng và thiệt hại do mưa lũ trên địa bàn.

Tại xã Quảng Điền (TP Huế), Tổng Bí thư Tô Lâm đã đến thăm hỏi, động viên các gia đình thôn Khuông Phò Đông, địa bàn bị cô lập bởi mưa lũ trong những ngày qua. Tại đây, Tổng Bí thư thăm hỏi ân cần, chia sẻ sâu sắc trước những thiệt hại, mất mát do mưa lũ gây ra và mong người dân vượt qua khó khăn, sớm ổn định cuộc sống. Tổng Bí thư động viên, Đảng, Nhà nước, các tổ chức, đoàn thể và đồng bào cả nước đã luôn hướng về miền Trung và TP Huế với tinh thần "lá lành đùm lá rách", kịp thời hỗ trợ, chia sẻ khó khăn với người dân vùng lũ lụt. Các lực lượng đang tập trung khắc phục hậu quả thiên tai, mưa lũ, bảo đảm an toàn tính mạng của nhân dân, tuyệt đối không để người dân nào bị thiếu thốn, cô lập mà không được hỗ trợ kịp thời.

Nhân dịp này, nhằm chia sẻ những khó khăn, thiệt hại to lớn đối với người dân TP Huế do ảnh hưởng bởi lũ lụt, góp phần giúp nhân dân thành phố sớm ổn định cuộc sống, phục hồi kinh tế - xã hội sau thiên tai, thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Tổng Bí thư Tô Lâm đã trao tặng hỗ trợ 100 tỉ đồng và 200 tấn gạo cho Đảng bộ, chính quyền và nhân dân thành phố Huế. Trong dịp về thăm, động viên, chia sẻ với người dân xã Quảng Điền, thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Tổng Bí thư Tô Lâm trao tặng 45 suất quà cho các hộ gia đình có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, bị ảnh hưởng nặng nề do mưa lũ.

Tiếp nối chương trình, chia sẻ khó khăn của nhân dân TP Huế, Phó Chủ tịch, Tổng Thư ký Ủy ban TƯMTTQ Việt Nam Nguyễn Thị Thu Hà đã trao tặng quà hỗ trợ 20 tỉ đồng giúp nhân dân TP Huế.

P.V (tổng hợp)

Hà Nội tiếp tục điều chỉnh tổ chức giao thông tại phường Bồ Đề

Theo thông tin từ Sở Xây dựng Hà Nội, nhằm phục vụ thi công công trình sửa chữa định kỳ cầu Trần Nhật Duật Km2+215, tuyến đường sắt Hà Nội - Đồng Đăng, Sở thông báo một số nội dung điều chỉnh, bổ sung so với văn bản trước đó đã ban hành.

Cụ thể, cấm toàn bộ phần đường dành cho xe thô sơ (gồm xe cơ giới, xe thô sơ, người đi bộ) trên cầu Long Biên hướng từ phường Bồ Đề sang phường Hoàn Kiếm trong thời gian thi công, các phương tiện lưu thông theo hướng Long Biên - Xuân Quan đi cầu Chương Dương. Cấm các phương tiện xe ô tô qua cầu Chương Dương (từ Hoàn Kiếm sang Bồ Đề) rẽ phải và quay đầu trước nút giao lối rẽ đê Xuân Quan giờ cao điểm (sáng từ 6h00 đến 9h30; chiều từ 16h00 đến 19h30). Các phương tiện lưu thông theo hướng Cầu Chương Dương - Nguyễn Văn Cừ - Hồng Tiến - Long Biên - Xuân Quan.

Cấm các phương tiện xe ô tô quay đầu chiều cầu Chương Dương đi Long Biên tại điểm mở dải phân cách giữa trên đường Nguyễn Văn Cừ (ngõ 162 Nguyễn Văn Cừ - đối diện Hải quan) giờ cao điểm buổi sáng (từ 6h00 đến 9h30 trừ thứ Bảy, Chủ nhật). Các phương tiện quay đầu tại nút giao Nguyễn Văn Cừ - Hồng Tiến. Thời gian thực hiện các nội dung điều chỉnh trên bắt đầu từ 00h00 ngày 1.11 đến 24h00 ngày 31.12.2025.

Sở Xây dựng Hà Nội yêu cầu chủ đầu tư chỉ đạo nhà thầu thi công bố trí đầy đủ hệ thống biển báo giao thông theo đúng nội dung thông báo tổ chức giao thông, bổ sung hệ thống biển báo phân luồng hướng dẫn từ xa; bố trí lực lượng phối hợp với cảnh sát giao thông và chính quyền địa phương để hướng dẫn điều chỉnh tổ chức giao thông cho các phương tiện tham gia giao thông tại các chốt trực. Khi xảy ra hiện tượng ùn tắc giao thông, yêu cầu nhà thầu thi công phối hợp và tuân thủ theo phương án xử lý của lực lượng chức năng để đảm bảo giao thông an toàn và thông suốt... Bên cạnh đó, nhà thầu thi công phải có phương án ứng trực, bố trí đầy đủ trang thiết bị, phương tiện máy móc để phối hợp khi có sự cố gây ùn tắc giao thông, mất an toàn giao thông, cung cấp đầy đủ số điện thoại liên lạc với các lực lượng chức năng... để đảm bảo an toàn giao thông trên tuyến; có trách nhiệm bảo vệ kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ tại các vị trí thi công. Nếu để xảy ra hư hỏng kết cấu hạ tầng giao thông đường bộ, nhà thầu thi công phải sửa chữa, hoàn trả, đảm bảo kết cấu ban đầu.

Trong quá trình thi công, nhà thầu phải thực hiện đầy đủ các biện pháp đảm bảo an toàn giao thông. Nếu để xảy ra tình trạng mất an toàn giao thông, tai nạn giao thông thì nhà thầu thi công phải chịu hoàn toàn mọi trách nhiệm. Khi thi công hoàn thành công trình, chủ động thu hồi hệ thống biển báo điều chỉnh tổ chức giao thông đã cắm... **B.N**

Xuất hiện vết nứt hở trên đỉnh đồi ở Huế, nhiều hộ dân vùng núi phải sơ tán

Chiều 2.11, Chỉ huy trưởng Ban Chỉ huy Quân sự xã Long Quảng (TP Huế) Trần Thanh Sơn cho biết, vào sáng cùng ngày, trên địa bàn xảy ra mưa lớn gây sạt lở, xuất hiện vết nứt sâu 1m, rộng khoảng 1m và dài hơn 50m trên đỉnh đồi khu vực Nhà máy nước sạch Thượng Long, thuộc thôn Ka Đông.

Ngay sau khi phát hiện, lực lượng Ban Chỉ huy Quân sự xã đã báo cáo Ban Chỉ huy phòng thủ khu vực 3 và phối hợp chính quyền xã kiểm tra hiện trường, đồng thời vận động di dời 6 hộ dân với 21 nhân khẩu sinh sống dưới chân đồi, đến nơi an toàn. Theo Chỉ huy trưởng Ban Chỉ huy Quân sự xã Long Quảng, vết nứt có nguy cơ tiếp tục sạt lở, trượt lở đất. Hiện vẫn chưa có phương án xử lý đối với khu vực sạt lở. Ngoài ra, hiện nay trên địa bàn xã Long Quảng cũng xuất hiện nhiều điểm sạt lở khác, tuy nhiên, không gây nguy hiểm cho các hộ dân đang sinh sống trong khu vực.

Đến chiều cùng ngày, chính quyền xã Khe Tre cũng đã tiến hành di dời trên 120 hộ dân với gần 400 nhân khẩu bởi nguy cơ sạt lở núi và lũ quét. Ngoài ra, trên địa bàn xã có 6 nhà bị sập thuộc các thôn Xuân Phú, Hà An, Phú Nam và Phú Hòa. Trong đó, một ngôi nhà tại thôn Phú Nam và hai nhà tại Xuân Phú bị sập hoàn toàn. Các hộ dân này đã được di dời đến nhà người thân. Hiện nay, xã đang tiếp tục vận động, sơ tán các hộ dân có nguy cơ bị ảnh hưởng bởi sạt lở trên địa bàn. **M.TRANG**

Xuất hiện nhiều vết nứt, hở trên đồi ở TP Huế

Chính phủ điện tử - Vì một nền hành chính phục vụ

Bài cuối: TỪ CON NGƯỜI VÀ VÌ CON NGƯỜI

● **HOÀNG HƯƠNG**

Trong tiến trình xây dựng Chính phủ điện tử, con người là trung tâm, là động lực quyết định sự thành công. Và sự thành công trong việc xây dựng Chính phủ điện tử, cũng chính là hướng tới mục tiêu cuối cùng là phục vụ người dân.

Nếu dữ liệu là "mạch máu" của Chính phủ điện tử thì con người là "trái tim" giúp mạch máu đó vận hành thông suốt. Xây dựng Chính phủ số không chỉ dừng ở việc đầu tư hạ tầng, mà phải đồng thời phát triển nguồn nhân lực số, cả trong khu vực công và ngoài xã hội.

Hướng dẫn người dân sử dụng dịch vụ hành chính công trên nền tảng số tại phường Lê Chân, TP Hải Phòng

Xây dựng đội ngũ công dân số

Ở tầm quốc gia, việc xây dựng "công dân số" được cụ thể hóa thông qua Đề án 06 về phát triển và ứng dụng dữ liệu dân cư, định danh và xác thực điện tử. Đề án không chỉ tạo nền tảng kỹ thuật cho các dịch vụ công trực tuyến, mà còn hình thành một hệ sinh thái số, trong đó mỗi người dân có danh tính điện tử duy nhất, được bảo đảm quyền riêng tư và quyền truy cập dịch vụ số công bằng. Khi toàn dân có danh tính số, tài khoản thanh toán số và tài khoản dịch vụ công, Chính phủ số mới thực sự trở thành Chính phủ của dân, do dân và vì dân.

Trong khu vực công, năng lực số của đội ngũ cán bộ, công chức là yếu tố tiên quyết. Nhiều năm qua, Bộ Nội vụ đã phối hợp với Bộ KH&CN tổ chức các chương trình bồi dưỡng kỹ năng số cho hơn 300.000 cán bộ, công chức trên toàn quốc. Tuy nhiên, thực tế vẫn còn khoảng cách rõ rệt giữa Trung ương và địa phương, giữa thành thị và vùng sâu vùng xa. Ở không ít nơi, cán bộ vẫn còn ngại dùng hệ thống quản lý điện tử, sợ sai, sợ bị giám sát, nên tiếp cận công nghệ chậm. Đó là lý do Chính phủ đang thúc đẩy Chương trình đào tạo, bồi dưỡng chuyển đổi số cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp đến năm 2030, hướng tới mục tiêu 100% cán bộ, công chức, viên chức có kỹ năng số cơ bản, trong đó ít nhất 30% đạt trình độ nâng cao. Chỉ khi người lãnh đạo hiểu được giá trị của dữ liệu và công nghệ, họ mới có thể ra quyết định dựa trên dữ liệu và thúc đẩy bộ máy chuyển động theo hướng số hóa thực chất.

Tại tỉnh Lai Châu, để vận hành chính quyền số, tỉnh đã tổ chức các chương trình đào tạo, tập huấn kỹ năng số cho cán bộ, công chức, viên chức và thanh niên. Hàng trăm lớp học được mở ra trong hai năm, giúp cán bộ xã, phường biết sử dụng các ứng dụng hành chính điện tử, nắm được quy trình xử lý hồ sơ trực tuyến, thậm chí có thể hướng dẫn người dân cài đặt, đăng ký định danh điện tử, thanh toán không dùng tiền mặt. Tại chương trình chào mừng Ngày Chuyển đổi số Quốc gia 2025, Phó Thủ tướng Nguyễn Chí Dũng đã nhấn mạnh: "Mỗi cán bộ, công chức, mỗi người dân phải trở thành một công dân số thực thụ, biết sử dụng, khai thác và tích cực sáng tạo giá trị trên không gian số". Điều đó cho thấy, chuyển đổi số chỉ thật sự thành công khi nó trở thành văn hóa, văn hóa đổi mới, văn hóa phục vụ và văn hóa dữ liệu.

Khi mỗi công chức không ngại học, mỗi doanh nghiệp không ngại đầu tư, và mỗi người dân không ngại thay đổi, thì Chính phủ số mới thực sự có nền tảng vững chắc, một nền tảng được tạo nên từ con người, vì con người và phục vụ con người.

Vì nhân dân phục vụ

Con người không chỉ là trung tâm của chuyển đổi số mà còn là mục tiêu của chuyển đổi số. Một chính quyền điện tử hiệu quả là chính quyền mà mỗi người dân, dù ở vùng núi, hải đảo hay đô thị đều có thể truy cập dịch vụ công, chăm sóc sức khỏe, học tập, thanh toán, giao tiếp với cơ quan nhà nước một cách thuận tiện, an toàn và bình đẳng.

Những năm qua, Việt Nam đã có những bước tiến quan trọng trong xây dựng Chính phủ điện tử. Từ những nền tảng đầu tiên như Cổng Dịch vụ công quốc gia, Cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư, đến việc phát triển hạ tầng định danh và xác thực điện tử (VNeID), liên thông văn bản điện tử giữa các cấp chính quyền và triển khai các nền tảng họp, điều hành, giám sát trực tuyến toàn quốc, bộ máy hành chính đã từng bước chuyển từ mô hình "giấy tờ - thủ công" sang "dữ liệu - điện tử". Mỗi năm, hàng chục triệu hồ sơ được xử lý trực tuyến, hàng nghìn tỷ đồng chi phí xã hội được tiết kiệm.

Theo báo cáo của Bộ KH&CN tại Ngày Chuyển đổi số quốc gia 2025, 99,3% thôn, bản trên cả nước đã có sóng băng rộng di động; tốc độ Internet di động trung bình đạt 146,64 Mb/giây, xếp hạng 20 thế giới; tỷ lệ hồ sơ giải quyết trực tuyến toàn trình đạt gần 40%, tăng gấp 9 lần so với năm 2019. Kinh tế số đóng góp 14-15% GDP và dự kiến đạt 20% vào năm 2025. Những con số đó không chỉ phản ánh tốc độ phát triển công nghệ, mà còn minh chứng cho bước chuyển đổi trong tư duy quản trị, từ Chính phủ quản lý sang Chính phủ phục vụ. Một nền hành chính hiện đại được đo bằng khả năng phục vụ. Khi công dân có thể thực hiện thủ tục ở bất cứ đâu, nhận phản hồi tức thời và giám sát quá trình giải quyết hồ sơ của chính mình, đó là lúc "chính quyền phục vụ" thực sự hình thành. Chuyển đổi số mang lại cho bộ máy hành chính khả năng "gần dân hơn", lấy người dân làm trung tâm, lấy sự hài lòng làm thước đo. "Gần dân" không chỉ là thu hẹp khoảng cách địa lý, mà còn là thu hẹp khoảng cách giữa dữ liệu và hành động, giữa mong muốn của người dân và phản ứng của chính quyền.

Hải Phòng là một trong những địa phương đi đầu trong cải cách hành chính và chuyển đổi số hướng tới chính quyền phục vụ. Thành phố đã vận hành thống nhất hệ thống "Một cửa điện tử liên thông" và dịch vụ công trực tuyến mức độ cao trên toàn bộ các cơ quan hành chính, từ cấp thành phố đến xã, phường, bảo đảm quy trình xử lý hồ sơ nhanh, minh bạch và có thể giám sát trực tuyến. Tính đến quý III năm 2025, Hải Phòng đạt tỷ lệ hồ sơ nộp trực tuyến và thanh toán trực tuyến đều vượt chỉ tiêu Chính phủ giao, trong đó gần 3/4 hồ sơ hành chính được người dân thực hiện qua môi trường số; hơn 99% hồ sơ được giải quyết đúng và trước hạn. Tỷ lệ hài lòng trong xử lý phản ánh, kiến nghị đạt mức tuyệt đối, cho thấy rõ hiệu quả của mô hình chính quyền điện tử vận hành trên nền tảng dữ liệu. Cùng với đó, thành phố đã công bố và chuẩn hóa hàng trăm thủ tục hành chính, mở rộng các lĩnh vực thực hiện trực tuyến, từ đăng ký doanh nghiệp, đất đai đến dịch vụ công ích. Việc công khai, liên thông và số hóa quy trình giúp người dân, doanh nghiệp có thể nộp, theo dõi và nhận kết quả ngay trên nền tảng điện tử, góp phần nâng cao tính minh bạch và chất lượng phục vụ hành chính.

Tại Cần Thơ, chính quyền thành phố coi chuyển đổi số là động lực nâng cao chất lượng phục vụ người dân và doanh nghiệp. Trên nền tảng hệ thống một cửa điện tử thống nhất, Cần Thơ đẩy mạnh cung cấp dịch vụ công trực tuyến mức độ 3, 4, đồng thời tích hợp với nền tảng định danh VNeID và thanh toán điện tử. Đến quý III năm 2025, hơn 60% hồ sơ hành chính được nộp trực tuyến, toàn bộ 2.169 thủ tục hành chính đã được đồng bộ lên hệ thống, với 8.851 tài khoản người dùng thường xuyên truy cập cổng dịch vụ công của thành phố. Việc kết nối dữ liệu liên thông giữa các sở, ngành, quận, huyện giúp giảm mạnh thời gian xử lý thủ tục, tăng tính minh bạch và khả năng giám sát. Nhiều quy trình trước đây mất 5-7 ngày nay rút ngắn còn 2-3 ngày làm việc. Chuyển đổi số không chỉ giúp đơn giản hóa quy trình hành chính, mà còn thay đổi tư duy quản lý, từ "giải quyết hồ sơ" sang "phục vụ nhu cầu". Dữ liệu được liên thông, phản hồi được xử lý theo thời gian thực, tạo ra một môi trường hành chính minh bạch, hiệu quả và gần dân hơn bao giờ hết.

Bên cạnh đó, dữ liệu từ các hệ thống thông minh giúp chính quyền phân tích xu hướng, nhận diện vấn đề và ra quyết định sớm hơn. Khi mỗi phản ánh hiện trường, mỗi chỉ số xã hội đều được số hóa và cập nhật theo thời gian thực, người dân không còn là người đi "xin" dịch vụ mà trở thành đối tác trong quản trị, đồng kiến tạo chất lượng cuộc sống. Chuyển đổi số không chỉ nhằm vào mục tiêu kinh tế, công nghệ, mà trước hết phải vì cuộc sống của người dân. Gần dân hơn nghĩa là phục vụ nhanh hơn, hiệu quả hơn và an toàn hơn. Khi mọi thủ tục có thể hoàn tất chỉ bằng một lần chạm, khi người dân được lắng nghe và phản hồi tức thời, thì khoảng cách giữa chính quyền và công dân không còn, chỉ còn mối liên kết niềm tin.

Một Chính phủ điện tử, không chỉ là Chính phủ vận hành bằng dữ liệu, mà là Chính phủ biết lắng nghe dữ liệu của nhân dân. Chính phủ điện tử chỉ thực sự hoàn thiện khi mỗi quyết sách, mỗi ứng dụng, mỗi cải cách đều hướng tới mục tiêu duy nhất: vì nhân dân phục vụ. ■

Thước đo đánh giá công tác tổ chức, quản lý VHTTDL tại địa phương

● L.SƠN

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương vừa ký Quyết định số 3875/QĐ-BVHTTDL ban hành "Bộ tiêu chí về xây dựng hệ thống các chuẩn mực, giá trị văn hóa sống xanh, lối sống xanh gắn với các giá trị văn hóa truyền thống".

"Bộ tiêu chí về xây dựng hệ thống các chuẩn mực, giá trị văn hóa sống xanh, lối sống xanh gắn với các giá trị văn hóa truyền thống" được ban hành nhằm xây dựng hệ thống tiêu chí cụ thể, khả thi, có tính định hướng để khuyến khích các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp áp dụng đầy đủ nội dung Bộ tiêu chí; tuyên truyền, phổ biến rộng rãi tới các tổ chức, cá nhân khác cùng tham gia xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh gắn với tăng trưởng xanh. Thông qua việc khuyến khích áp dụng các tiêu chí, góp phần nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm của các chủ thể và người dân, từ đó từng bước hình thành thói quen, hành vi ứng xử văn minh, lối sống có trách nhiệm với môi trường, văn hóa và xã hội.

Tạo ra cơ chế hiệu quả để các hoạt động bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống, di sản văn hóa và phát triển du lịch được thực hiện một cách bền vững, giải quyết hài hòa mối quan hệ giữa bảo tồn và phát triển, giữa việc đáp ứng nhu cầu hiện tại mà không làm tổn hại đến tương lai. Bộ tiêu chí là công cụ, thước đo để các cơ quan quản lý nhà nước đánh giá hiệu quả công tác tổ chức, quản lý hoạt động văn hóa, thể thao và du lịch tại địa phương, làm cơ sở cho việc khen thưởng, nhân rộng các mô hình tốt, cách làm hay. "Bộ tiêu chí về xây dựng hệ thống các chuẩn mực, giá trị văn hóa sống xanh, lối sống xanh gắn với các giá trị văn hóa truyền thống" bao gồm ba lĩnh vực: Lễ hội, di sản văn hóa, du lịch.

Tiêu chí đặt ra xây dựng môi trường văn hóa lễ hội văn minh, lành mạnh, an toàn... (ảnh minh họa) Ảnh: B.LÂM

Trong đó, chuẩn mực chung của lĩnh vực lễ hội nhằm xây dựng môi trường văn hóa lễ hội văn minh, lành mạnh, an toàn, bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của dân tộc, đồng thời giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường, cảnh quan di tích và hệ sinh thái. Các tiêu chí cụ thể gồm: Tiêu chí về quản lý và tổ chức; Tiêu chí về bảo vệ môi trường và cảnh quan; Tiêu chí về bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa bền vững; Tiêu chí về ứng xử văn hóa và lối sống xanh.

Chuẩn mực chung của lĩnh vực di sản văn hóa nhằm quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa tuân thủ nguyên tắc bền vững, giữ gìn tối đa yếu tố gốc cấu thành di tích và tính toàn vẹn của cảnh quan văn hóa, gắn kết hài hòa giữa bảo tồn và phát triển kinh tế, xã hội, đặc biệt là du lịch xanh. Các tiêu chí cụ thể gồm: Tiêu chí về quy hoạch, bảo quản và tu bổ; Tiêu chí về khai thác, phát huy giá trị gắn với lối sống xanh; Tiêu chí về nâng cao nhận thức cộng đồng. Đối với lĩnh vực du lịch, chuẩn mực chung nhằm phát triển du lịch bền vững, có trách nhiệm với môi trường và xã hội; khai thác hợp lý tài nguyên du lịch tự nhiên và văn hóa để vừa đáp ứng nhu cầu của du khách, vừa bảo tồn và phát huy các giá trị cho thế hệ tương lai. Các tiêu chí cụ thể gồm: Tiêu chí về phát triển sản phẩm du lịch xanh; Tiêu chí đối với cơ sở kinh doanh du lịch (lữ hành, lưu trú, vận tải, dịch vụ khác); Tiêu chí về hành vi, trách nhiệm của khách du lịch.

Bộ VHTTDL yêu cầu mọi hoạt động triển khai được thực hiện thông qua cơ chế phối hợp chặt chẽ, liên ngành để đảm bảo tính thống nhất và hiệu quả. Giao Cục Văn hóa cơ sở, Gia đình và Thư viện; Cục Di sản văn hóa, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam tổ chức kiểm tra, đánh giá việc thực hiện các nội dung của Bộ tiêu chí theo lĩnh vực chuyên môn được giao; theo dõi, tổng hợp, đánh giá theo giai đoạn về kết quả triển khai các nội dung của Bộ tiêu chí trên phạm vi toàn quốc để báo cáo, tham mưu các giải pháp tiếp theo, công tác khen thưởng và nhân rộng các mô hình tốt, cách làm hay.

Sở VHTTDL; Sở VHTT các tỉnh, thành phố tổ chức kiểm tra thường xuyên trước, trong và sau lễ hội; trực tiếp quản lý, xử lý các vi phạm. ■

Nước lũ cuốn sập cầu Cây Sung, chia cắt gần 1.300 người dân

Lực lượng chức năng đã mặt tại hiện trường vụ sập cầu Cây Sung, xã Bình Minh (Quảng Ngãi) để phối hợp cùng với địa phương lên các phương án khắc phục, đảm bảo ổn định đời sống bà con Nhân dân.

Khoảng 5h15p sáng ngày 2.11, nhiều người dân hốt hoảng khi chứng kiến cầu Cây Sung tại km9+600 trên tuyến đường ĐH05, thuộc địa bàn thôn Phước An, xã Bình Minh bị đổ sập. Thời điểm này, một số phương tiện đang di chuyển trên tuyến này; một người không phát hiện nên đã rơi xuống khu vực cầu bị sập, rất may không thiệt hại về người, xe máy bị trôi và được tìm thấy cách hiện trường cầu Cây Sung hơn 50m. Ghi nhận tại hiện trường, một nhịp cầu bị đổ sập, một bên mố cầu bị xói lở.

Thượng tá Huỳnh Kim Hải, Phó Chỉ huy trưởng Bộ CHQS tỉnh Quảng Ngãi trực tiếp có mặt tại hiện trường vụ sập cầu Cây Sung

Anh Lại Đức Triều (35 tuổi), ở thôn Phước An, xã Bình Minh cho biết: "Tôi đi làm tại công ty, về lúc 6h30 sáng nay. Khi đi qua đoạn đường này, biết cầu đã sập thì không thể về được nhà, đoạn đường này hiện bị chia cắt hoàn toàn".

Cầu Cây Sung dài 12 m, rộng 5 m, cao 4 m. Cầu sập đã làm chia cắt 316 hộ dân với 1.280 nhân khẩu bởi đây là con đường duy nhất của cụm dân cư các xóm Châu Bình, Châu Lộc, Châu Long thuộc thôn Phước An, xã Bình Minh. Ngay sau khi nhận được thông tin, UBND xã Bình Minh đã chỉ đạo các cơ quan, ban, ngành đến phong tỏa hiện trường, thực hiện các biện pháp rào chắn, không cho người và phương tiện qua lại; đồng thời thông tin rộng rãi để người dân biết, chủ động không đi vào khu vực nguy hiểm. Xã cũng đang lên phương án hỗ trợ người dân trong thời gian chờ khắc phục cầu.

Ông Phạm Hồng Nguyên, Phó Chủ tịch UBND xã Bình Minh cho biết: "Trước mắt, cần làm một tuyến đường tạm phía dưới để bà con đi lại trong những ngày tới. Địa phương đã bố trí kinh phí, giao cho cơ quan chuyên môn chuẩn bị vật tư, nhu yếu phẩm thiết yếu để hỗ trợ người dân. UBND xã Bình Minh cũng đã báo cáo, đề nghị tỉnh sớm bố trí kinh phí khắc phục khẩn cấp vì cây cầu này nằm trên tuyến đường độc đạo. Rất mong cấp trên quan tâm, sớm hỗ trợ".

Cầu Cây Sung thuộc địa bàn thôn Phước An, xã Bình Minh bị đổ sập

Những ngày qua, nhiều địa phương trên địa bàn Quảng Ngãi có mưa vừa, mưa to, một số nơi mưa rất to. Nhiều khu vực ghi nhận lượng mưa lớn như Trà Thanh (xã Thanh Bồng) 316,6mm, Trà Phú (xã Đông Trà Bồng) 298,2mm, Trà Nham (xã Tây Trà Bồng) 297mm, Bình Đông (xã Trà Bồng) 264mm, Quảng Ngãi (xã Nghĩa Lộ) 261mm, Sơn Giang (xã Sơn Linh) 203,6mm. Mô hình độ ẩm đất cho thấy nhiều khu vực trong tỉnh đã đạt mức gần bão hòa trên 85%, nguy cơ cao xảy ra lũ quét trên các sông, suối nhỏ vùng núi; sạt lở đất ở sườn dốc và sụt lún đất tại khu dân cư. **NHƯ ĐỒNG**

TP.HCM:

Thúc đẩy liên kết vùng trong phát triển du lịch y tế

● HOÀNG HẢI

TP.HCM có đầy đủ các điều kiện để trở thành trung tâm du lịch y tế - nghỉ dưỡng hàng đầu khu vực. Để hiện thực hóa mục tiêu này, TP.HCM đã và đang thúc đẩy liên kết với các địa phương trong vùng nhằm xây dựng điểm đến du lịch y tế - nghỉ dưỡng trải nghiệm chất lượng cao, chăm sóc sức khỏe toàn diện và khám phá bản sắc văn hóa các vùng miền cho du khách.

Cơ sở vật chất tại Viện Y Dược học Dân tộc TP.HCM chưa thể đáp ứng khi có đoàn khách đông

Xây dựng sản phẩm đặc trưng

Sở Du lịch TP.HCM cho biết, Thành phố hiện có hệ thống bệnh viện, cơ sở y tế đa dạng, cùng đội ngũ y bác sĩ chuyên môn cao, được đào tạo theo chuẩn quốc tế. Bên cạnh đó, hệ thống cơ sở lưu trú, spa - wellness, khu nghỉ dưỡng và trung tâm trị liệu hiện đại ngày càng được mở rộng, có khả năng cung cấp các gói dịch vụ du lịch kết hợp khám - chữa bệnh, phục hồi chức năng và chăm sóc sắc đẹp…

Với những lợi thế nói trên, du lịch y tế và chăm sóc sức khỏe toàn diện của Thành phố đã phát triển mạnh mẽ trong những năm gần đây. Đặc biệt, với sự hỗ trợ của nền tảng truyền thông số và ứng dụng công nghệ thông tin trong xúc tiến quảng bá đã góp phần khẳng định và lan tỏa thương hiệu du lịch y tế TP.HCM.

Bà Bùi Thị Ngọc Hiếu, Phó Giám đốc Sở Du lịch TP.HCM nhấn mạnh, Thành phố có đầy đủ các điều kiện trở thành trung tâm du lịch y tế - nghỉ dưỡng hàng đầu khu vực. Đây là sản phẩm đặc trưng, mang bản sắc riêng của du lịch TP.HCM, thu hút ngày càng nhiều du dách quốc tế đến trải nghiệm nghỉ dưỡng, kết hợp trị liệu và khám phá văn hóa Việt Nam.

Hướng đến mục tiêu trở thành trung tâm du lịch y tế - nghỉ dưỡng, xây dựng điểm đến cho du khách được trải nghệm dịch vụ chất lượng cao, gắn với chăm sóc sức khỏe toàn diện và khám phá bản sắc văn hóa các vùng miền, TP.HCM đã và đang liên kết với các địa phương trong vùng Đồng bằng sông Cửu Long và Đông Nam Bộ để kết nối các nguồn lực liên vùng, thúc đẩy hợp tác công - tư, liên kết hình thành hệ sinh thái du lịch chăm sóc sức khỏe toàn diện.

"Qua đó, từng bước hình thành chuỗi giá trị toàn diện giữa ngành Y tế và Du lịch của các địa phương, doanh nghiệp và cơ sở cung cấp dịch vụ, tạo động lực thúc đẩy phát triển kinh tế vùng, nâng tầm thương hiệu du lịch Việt Nam theo hướng xanh, bền vững và nhân văn. Đồng thời góp phần xây dựng và phát triển dịch vụ du lịch y tế TP.HCM chuyên nghiệp, đáp ứng nhu cầu đa dạng của du khách trong và ngoài nước", bà Hiếu nhấn mạnh.

Vẫn còn những trở ngại

Đại diện Viện Y Dược học Dân tộc TP.HCM cho biết, từ năm 2017 Viện đã phát triển mô hình du lịch chăm sóc sức khỏe, tập trung vào hoạt động dưỡng sinh, phục hồi sức khỏe, điều trị một số bệnh lý mạn tính… Tuy nhiên đến nay, các hoạt động này đều mang tính chất đơn lẻ, hoạt động còn rời rạc; chưa tạo được chuỗi giá trị trọn gói từ chẩn đoán - trị liệu - nghỉ dưỡng đến mua sắm. Sản phẩm chưa đa dạng, chủ yếu lưu hành nội bộ, chưa có chuỗi sản phẩm mang tính thương hiệu.

Theo đại diện Viện Y Dược học Dân tộc TP.HCM, khó khăn hiện nay là cơ sở vật chất chưa đáp ứng được khi có những đoàn khách đông. Cơ chế chi của cơ sở y tế công lập cho các công ty du lịch cũng không có, nên khó triển khai hợp tác đôi bên cùng có lợi. Trong khi đó, sau dịch Covid-19, du khách có xu hướng tìm đến dịch vụ du lịch phục hồi thể chất - tinh thần, giảm stress, cân bằng năng lượng ngày càng tăng. Y học cổ truyền với hoạt động châm cứu, xoa bóp, thiền, thảo dược, thực dưỡng đáp ứng chính xác nhu cầu nói trên. Từ đó đại diện Viện Y Dược học Dân tộc TP.HCM kiến nghị cần hoàn thiện mô hình quản lý, chuẩn hóa dịch vụ qua bộ tiêu chí "Điểm đến du lịch y học cổ truyền đạt chuẩn", đào tạo nhân lực kết hợp y tế - du lịch, hình thành chuỗi tour chuyên đề về du lịch y tế, đưa y học cổ truyền và văn hóa bản địa vào sản phẩm du lịch, tập trung vào phát triển du lịch chữa lành và thiền định, phục hồi năng lượng nhằm đáp ứng nhu cầu của du khách trong nước và quốc tế.

Đại diện Vietravel nhận định, du lịch y tế Việt Nam có lợi thế chi phí thấp, chỉ bằng 30-50% so với Singapore hay Thái Lan, trong khi chất lượng gần đạt chuẩn quốc tế, nên thu hút được sự ưa chuộng của du khách quốc tế, nhất là trong bối cảnh khách quốc tế đến Việt Nam ngày càng tăng. Để đón đầu xu thế du lịch y tế đang phát triển mạnh mẽ, cần hoàn thiện cơ chế, hành lang pháp lý và bộ tiêu chuẩn chứng nhận chất lượng du lịch y tế vùng. Phát triển sản phẩm du lịch y tế đặc thù gắn với lợi thế địa phương, triển khai "Visa du lịch y tế" cho khách quốc tế và Quỹ phát triển du lịch y tế, khuyến khích hợp tác công - tư (PPP), phát triển cơ sở vật chất y tế và công nghệ.

Trong hoạt động liên kết, đại diện Vietravel cho rằng cần phối hợp chặt chẽ giữa cơ quan quản lý, địa phương, doanh nghiệp và cộng đồng để bảo đảm thống nhất trong quy hoạch, đầu tư và quảng bá. Trong đó, chú trọng đến mô hình liên kết giúp kéo dài thời gian lưu trú, tăng chi tiêu, phân bổ doanh thu đều và tạo chuỗi giá trị y tế - du lịch bền vững. ■

Lễ hội mùa vàng Bắc Sơn và công bố giải thưởng Làng du lịch tốt nhất năm 2025

Với chủ đề "Mùa vàng trên quê hương Bắc Sơn", lễ hội mùa vàng Bắc Sơn năm 2025 và công bố giải thưởng làng du lịch cộng đồng Quỳnh Sơn là Làng du lịch tốt nhất năm 2025 của tổ chức du lịch Liên hợp quốc sẽ diễn ra từ ngày 5-15.11 tại sân vận động xã Bắc Sơn, làng du lịch cộng đồng Quỳnh Sơn và các điểm du lịch trên địa bàn xã Bắc Sơn, tỉnh Lạng Sơn. Điểm nhấn của chương trình là lễ khai mạc Lễ hội du lịch mùa vàng Bắc Sơn năm 2025 và công bố giải thưởng Làng du lịch tốt nhất năm 2025 của tổ chức du lịch Liên hợp quốc vào lúc 19 giờ 30, ngày 7.11 tại sân vận động xã Bắc Sơn.

Chuỗi sự kiện nhằm tạo ra một không gian văn hóa độc đáo, đặc sắc góp phần gìn giữ văn hóa, quảng bá tiềm năng, lợi thế du lịch xã Bắc Sơn với điểm nhấn là các hoạt động văn hóa, thể thao, du lịch, giao lưu văn hóa nghệ thuật truyền thống phục vụ nhu cầu tham quan, thưởng ngoạn, vui chơi, giải trí cho người dân địa phương, cũng như thu hút khách du lịch trong nước và quốc tế đến với Bắc Sơn nói riêng, Lạng Sơn nói chung. Từng bước đưa lễ hội trở thành một sản phẩm du lịch độc đáo, thu hút người dân trong và ngoài nước đến tham gia và trải nghiệm, mang lại cho du khách những trải nghiệm như làm nông dân, tham gia vào các quá trình sản xuất đến việc tìm hiểu văn hóa bản địa, chiêm ngưỡng cảnh sắc tuyệt đẹp của cánh đồng lúa chín...

Các hoạt động Lễ hội du lịch mùa vàng Bắc Sơn năm 2025 và sự kiện công bố giải thưởng Làng du lịch tốt nhất năm 2025 của tổ chức du lịch Liên hợp quốc sẽ được xã Bắc Sơn chuẩn bị chu đáo, tổ chức thiết thực hiệu quả, an toàn, tiết kiệm phù hợp với điều kiện của địa phương. Đảm bảo tốt an ninh, trật tự, vệ sinh an toàn thực phẩm, công tác phòng, chống cháy nổ, phòng chống dịch và vệ sinh môi trường trên địa bàn. **H.NGUYÊN**

Làng du lịch cộng đồng Quỳnh Sơn — Ảnh: L.HƯƠNG

Văn hóa - Trụ cột phát triển trong tư duy mới của Đảng

● **HÀ AN *(ghi)***

Trong tiến trình lãnh đạo cách mạng, Đảng ta luôn xác định văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, là mục tiêu, động lực của sự phát triển. Đặc biệt, bước sang giai đoạn chuẩn bị Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIV, vai trò của văn hóa được khẳng định với tầm vóc và chiều sâu chưa từng có. Đây không chỉ là sự kế thừa tư tưởng Hồ Chí Minh và các nghị quyết trước đây, mà còn là bước phát triển mới về nhận thức lý luận, thể hiện tầm nhìn chiến lược của Đảng trong kỷ nguyên phát triển nhanh, bền vững, lấy con người làm trung tâm.

PGS.TS Nguyễn Toàn Thắng

Vai trò, chức năng của văn hóa được đề cao

Theo PGS.TS Nguyễn Toàn Thắng, nguyên Viện trưởng Viện Văn hóa và phát triển (Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh), ngay từ những năm đầu lập nước, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đặt văn hóa ngang hàng với chính trị, kinh tế và xã hội, khẳng định: "Văn hóa phải soi đường cho quốc dân đi".

Vận dụng tư tưởng đó, Đảng ta qua các thời kỳ đã không ngừng phát triển tư duy lý luận về văn hóa. Từ Nghị quyết 05-NQ/TW (1987) đến Nghị quyết Trung ương 5 khóa VIII (1998), Nghị quyết Trung ương 9 khóa XI (2014) và Văn kiện Đại hội XIII, vai trò của văn hóa đã được định vị ngày càng rõ, theo chiều hướng đi lên. Tuy nhiên, theo PGS.TS Nguyễn Toàn Thắng, phải đến Dự thảo Văn kiện Đại hội XIV, vai trò của văn hóa mới được đề cập toàn diện, thuyết phục và sâu sắc nhất.

Nếu trước đây, văn hóa được xem là "nền tảng tinh thần", thì nay Dự thảo khẳng định văn hóa chính là nền tảng nói chung của phát triển đất nước, là nguồn lực nội sinh, là trụ cột và động lực để phát triển nhanh, bền vững. Điểm mới có ý nghĩa đột phá này xuất phát từ thực tiễn: Khi đầu tư cho văn hóa còn thấp, còn dàn trải, việc coi văn hóa chỉ như "tinh thần" đôi khi khiến bị xem nhẹ. Đặt văn hóa ở vị trí nền tảng chung, Đảng đã trao cho lĩnh vực này vai trò hạt nhân trong chiến lược phát triển quốc gia.

Đáng chú ý, Dự thảo cũng đề cao vai trò tiên phong của đội ngũ trí thức, văn nghệ sĩ, doanh nhân và những người làm công tác văn hóa, coi đó là lực lượng nòng cốt trong kiến tạo và dẫn dắt các giá trị mới, một điểm tiếp nối tinh thần "vua sáng - tôi hiền" của cha ông, nhưng mang ý nghĩa hiện đại, phù hợp với xu thế toàn cầu.

Cùng với đó, yếu tố khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số được xác định là thành tố quan trọng của văn hóa, đóng vai trò đột phá để hình thành "lực lượng sản xuất mới". Đây là sự kết hợp biện chứng giữa văn hóa và khoa học, giữa sức mạnh tinh thần và sức mạnh vật chất, điều chưa từng được nêu đậm như vậy trong các văn kiện trước.

Cũng theo PGS.TS Nguyễn Toàn Thắng, mỗi dân tộc đều có "hồn cốt" riêng, được kết tinh trong các giá trị tốt đẹp như lòng yêu nước, tinh thần đoàn kết, nhân ái, khoan dung. Những giá trị này chính là "nguồn sức mạnh vô song" giúp dân tộc Việt Nam vượt qua thiên tai, giặc ngoại xâm để trường tồn.

Từ Đại hội XIII, Đảng đã bước đầu xác định bốn hệ giá trị nền tảng: Hệ giá trị quốc gia - Hòa bình, thống nhất, độc lập, dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, hạnh phúc; Hệ giá trị văn hóa - Dân tộc, dân chủ, nhân văn, khoa học; Hệ giá trị gia đình - Ấm no, hạnh phúc, tiến bộ, văn minh; Chuẩn mực con người Việt Nam - Yêu nước, đoàn kết, tự cường, nghĩa tình, trung thực, trách nhiệm, kỷ cương, sáng tạo. Đến Dự thảo Văn kiện Đại hội XIV, các hệ giá trị này được cụ thể hóa sâu sắc hơn, trở thành nền tảng để xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, phát triển đồng bộ và bền vững. Đây là cách Đảng định hướng để văn hóa Việt Nam không bị hòa tan, không đánh mất bản sắc trong quá trình hội nhập toàn cầu.

Theo PGS.TS Nguyễn Toàn Thắng, nếu không phát triển đồng bộ trên nền tảng hệ giá trị ấy, văn hóa Việt Nam sẽ đánh mất "hệ miễn dịch" của mình, dễ bị xâm thực bởi các trào lưu lai căng, và hậu quả có thể dẫn tới "mất gốc, mất phương hướng, thậm chí diệt vong".

Lấy con người làm trung tâm

Văn hóa là lĩnh vực đa ngành, đa chiều. Chủ trương phát triển đồng bộ các lĩnh vực văn hóa trong Dự thảo là cách huy động tối đa nguồn lực, khai thác tiềm năng, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của nhân dân, đồng thời thu hẹp khoảng cách thụ hưởng văn hóa giữa các vùng miền.

Tuy nhiên, theo PGS.TS Nguyễn Toàn Thắng, phát triển đồng bộ không có nghĩa là dàn trải, mà cần trọng tâm, trọng điểm, trong đó nhiệm vụ số một vẫn là xây dựng và phát triển con người Việt Nam toàn diện, những công dân có đạo đức, trí tuệ, ý thức dân tộc, trách nhiệm công dân và năng lực sáng tạo. Ông nhấn mạnh: "Chỉ có con người Việt Nam mới là chủ thể kiến tạo cuộc cách mạng về bộ máy chính trị tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả như định hướng mà Tổng Bí thư Tô Lâm nhiều lần nêu". Cùng với đó, việc rèn luyện bản lĩnh, xây dựng môi trường làm việc chuyên nghiệp, cơ chế trọng dụng nhân tài, bảo vệ sức khỏe nhân dân là những yếu tố then chốt để phát huy tối đa nhân tố con người.

Bộ Chính trị đã ban hành 7 Nghị quyết có ý nghĩa chiến lược trên hầu hết các lĩnh vực then chốt của đất nước. Dự thảo Nghị quyết về "Chấn hưng và phát triển văn hóa trong kỷ nguyên mới" kỳ vọng sẽ định vị, điều chỉnh và tiếp tục nâng tầm văn hóa Việt Nam.

Một điểm mới đặc biệt quan trọng là Dự thảo khẳng định phải xây dựng con người mới Việt Nam xã hội chủ nghĩa - con người kết hợp giữa phẩm chất dân tộc và tinh thần tiên tiến của thời đại. Con người đó là "công dân số", "công dân toàn cầu", nhưng vẫn mang đậm hồn cốt Việt Nam. Bên cạnh đó, Dự thảo còn nhấn mạnh xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, văn minh gắn với việc hoàn thiện con người.

Đặc biệt, trong bối cảnh chuyển đổi số, PGS.TS Nguyễn Toàn Thắng khẳng định, chuyển đổi số cũng là một dạng văn hóa - văn hóa số. Vì thế, phát triển và quản lý thị trường sản phẩm, dịch vụ văn hóa số là yêu cầu tất yếu, vừa là cơ hội, vừa là thách thức. Cùng với đó, phát triển mạnh công nghiệp văn hóa, dịch vụ văn hóa được coi là nhiệm vụ đột phá.

Không dừng lại ở đó, Dự thảo cũng nhấn mạnh phát triển văn hóa chính trị - một cấp độ cao hơn của việc "xây dựng văn hóa chính trị" trước đây. Văn hóa chính trị, theo ông Thắng chính là "khuôn vàng thước ngọc" trong mọi quyết sách, trong hành động của mỗi cán bộ, đảng viên, nhằm lan tỏa chuẩn mực đạo đức, lý tưởng và tinh thần vì dân.

Ở cấp cơ sở, Đảng chủ trương lấy địa bàn cơ sở và người dân làm trung tâm trong tổ chức hoạt động văn hóa. Điều này không chỉ bảo đảm sự linh hoạt, thiết thực mà còn xây dựng "thế trận lòng dân", nền tảng vững chắc cho khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Bảo vệ bản sắc trong hội nhập

Trong kỷ nguyên toàn cầu hóa và bùng nổ công nghệ, sự "xâm lăng" văn hóa diễn ra nhanh, tinh vi và khó kiểm soát hơn bao giờ hết. PGS.TS Nguyễn Toàn Thắng cho rằng, cùng với việc phát huy "sức mạnh mềm", Việt Nam cần tăng cường "sức đề kháng" của văn hóa, tức là tạo nên hệ miễn dịch tinh thần giúp xã hội tự bảo vệ mình trước những yếu tố lai căng, phản văn hóa.

Những biểu hiện văn hóa lệch chuẩn, tệ nạn trong giới trẻ, sự xâm nhập của sản phẩm độc hại trên không gian mạng… đều là lời cảnh báo rõ ràng. Nếu không xây dựng được "hệ thống phòng vệ" văn hóa đủ mạnh, bản sắc dân tộc sẽ bị bào mòn từ bên trong.

Bên cạnh đó, các thế lực thù địch vẫn không ngừng xuyên tạc lịch sử, phủ nhận thành quả cách mạng, lợi dụng văn hóa - nghệ thuật, mạng xã hội để gieo rắc hoài nghi, kích động chống phá. Trước thực trạng ấy, Đảng xác định phải kiên quyết đấu tranh, phản bác các luận điệu sai trái, đồng thời nâng cao niềm tin của nhân dân vào Đảng, vào chế độ thông qua những thành quả cụ thể trong phát triển kinh tế, xã hội và đời sống văn hóa.

Theo PGS.TS Nguyễn Toàn Thắng, bảo vệ văn hóa cũng chính là bảo vệ Tổ quốc từ gốc, là nhiệm vụ chiến lược trong công cuộc xây dựng đất nước phồn vinh, hạnh phúc.

Dự thảo Văn kiện trình Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIV cho thấy tư duy mới, toàn diện và hiện đại của Đảng về văn hóa, không chỉ coi văn hóa là nền tảng tinh thần, mà là nền tảng của mọi sự phát triển; không chỉ nói đến bảo tồn, mà nhấn mạnh đến đổi mới sáng tạo; không chỉ khơi dậy sức mạnh mềm, mà còn tạo dựng "sức đề kháng" mạnh mẽ trước những thách thức toàn cầu.

PGS.TS Nguyễn Toàn Thắng khẳng định, đây là bước phát triển cao nhất trong tư duy lý luận của Đảng về văn hóa từ trước đến nay. Khi văn hóa được đặt đúng vị trí, thì mọi chính sách kinh tế, xã hội, con người mới thật sự có điểm tựa vững chắc để hướng đến một Việt Nam hùng cường, văn minh và bền vững. ■

PHÁT TRIỂN KINH TẾ TƯ NHÂN GẮN VỚI KINH TẾ DI SẢN TẠI VIỆT NAM:

Đang dần trở thành yêu cầu tất yếu

TS PHAN THANH HẢI

Trong tiến trình hội nhập sâu rộng và chuyển đổi mô hình tăng trưởng, Việt Nam đang đứng trước yêu cầu phải tái định vị chiến lược phát triển theo hướng lấy văn hóa làm nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực cho phát triển bền vững.

Trong bối cảnh đó, di sản văn hóa không chỉ còn là ký ức của quá khứ mà đã trở thành một nguồn lực đặc biệt, một dạng "vốn di sản" (heritage capital) có khả năng tạo ra giá trị gia tăng, việc làm, sáng tạo và bản sắc cho nền kinh tế hiện đại.

Bảo tàng Gốm cổ sông Hương, một bảo tàng tư nhân đang phát huy hiệu quả tại Huế Ảnh: B.LÂM

Những nguyên tắc cốt lõi

Từ những quần thể kiến trúc, cảnh quan, di tích vật thể đến kho tàng di sản phi vật thể như lễ hội, tri thức dân gian, nghề truyền thống, ẩm thực hay âm nhạc, Việt Nam đang sở hữu một "kho báu mềm" khổng lồ: 9 di sản vật thể, 16 di sản phi vật thể, 11 di sản tư liệu được UNESCO công nhận, khoảng 10.000 di tích được xếp hạng ở các cấp, gần 8.000 lễ hội cùng hàng nghìn làng nghề và di sản phi vật thể quốc gia. Tất cả hợp thành nền tảng cho một nền "kinh tế di sản", nơi giá trị văn hóa được chuyển hóa thành tài sản phát triển, kết nối giữa quá khứ và tương lai, giữa truyền thống và sáng tạo.

Trong cấu trúc kinh tế mới, khu vực tư nhân nổi lên như một động lực quan trọng thúc đẩy đổi mới và sáng tạo. Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 4.5.2025 của Bộ Chính trị khẳng định rõ kinh tế tư nhân là lực lượng quan trọng thúc đẩy năng suất lao động, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia và góp phần ổn định đời sống xã hội. Trong lĩnh vực văn hóa, khu vực tư nhân không chỉ là nhà đầu tư, mà còn là người kể chuyện, người sáng tạo và đồng hành trong hành trình bảo tồn, phát huy di sản. Từ các mô hình phố cổ Hội An, làng nghề Bát Tràng, phim trường Tràng An Ninh Bình, Festival Huế, đến các dự án bảo tồn kiến trúc Pháp ở Hà Nội… đều minh chứng rõ ràng cho khả năng kết hợp giữa nguồn lực tư nhân, sức sáng tạo và giá trị di sản trong phát triển kinh tế văn hóa.

Thế giới hiện đang chuyển mình mạnh mẽ sang nền kinh tế trải nghiệm, nơi giá trị không chỉ nằm ở sản phẩm vật chất mà còn ở cảm xúc, câu chuyện và bản sắc mà nó mang lại. Người tiêu dùng và du khách ngày nay tìm kiếm sự xác thực, tính độc đáo và cảm giác gắn kết cộng đồng, những yếu tố mà Việt Nam có lợi thế lớn nhờ bề dày lịch sử, văn hóa và di sản đa dạng. Tuy nhiên, cùng với cơ hội ấy là những thách thức không nhỏ: Khung pháp lý cho hợp tác công - tư trong lĩnh vực di sản còn thiếu cụ thể, năng lực của doanh nghiệp tư nhân trong lĩnh vực sáng tạo, bảo tồn còn hạn chế, cơ chế quản lý vẫn nặng tính "xin - cho", và nguy cơ thương mại hóa thô bạo có thể khiến giá trị văn hóa bị "rỗng ruột" nếu thiếu chuẩn mực giám sát.

Với sự tham gia của tư nhân, khu vực cảnh quan chân núi danh thắng Yên Tử (Quảng Ninh) đã được đầu tư, phát huy giá trị, đáp ứng nhu cầu của du khách Ảnh: T.SƯƠNG

Để tạo hành lang phát triển bền vững cho kinh tế di sản gắn với khu vực tư nhân, cần một phương thức quản trị tinh tế và nhân văn. Kinh nghiệm quốc tế và thực tiễn Việt Nam cho thấy, việc phát triển này cần được dẫn dắt bởi bốn nguyên tắc cốt lõi: Tôn trọng giá trị gốc của di sản và đánh giá tác động trước mọi can thiệp; tích hợp giữa di sản, cảnh quan, du lịch, môi trường và cộng đồng trong một không gian thống nhất; giữ gìn sự tinh tế của thẩm mỹ truyền thống trong quy mô phát triển phù hợp; và cuối cùng là tương tác, cùng kiến tạo và cùng chia sẻ lợi ích giữa doanh nghiệp, cộng đồng và chính quyền. Đồng thời, bên cạnh "ba nhà" truyền thống (Nhà nước - Nhà khoa học - Nhà doanh nghiệp), cần mở rộng thành "bốn nhà" bằng cách bổ sung vai trò của Nhà cộng đồng - những người trực tiếp sống, gìn giữ và hưởng lợi từ di sản, để tạo nên vòng tròn đồng thuận trong mọi quyết sách.

> *"Để tạo hành lang phát triển bền vững cho kinh tế di sản gắn với khu vực tư nhân, cần một phương thức quản trị tinh tế và nhân văn. Kinh nghiệm quốc tế và thực tiễn Việt Nam cho thấy, việc phát triển này cần được dẫn dắt bởi bốn nguyên tắc cốt lõi: Tôn trọng giá trị gốc của di sản và đánh giá tác động trước mọi can thiệp; tích hợp giữa di sản, cảnh quan, du lịch, môi trường và cộng đồng trong một không gian thống nhất; giữ gìn sự tinh tế của thẩm mỹ truyền thống trong quy mô phát triển phù hợp; và cuối cùng là tương tác, cùng kiến tạo và cùng chia sẻ lợi ích giữa doanh nghiệp, cộng đồng và chính quyền."*

> *"Về chính sách, trước hết cần hoàn thiện thể chế và cho phép thí điểm "sandbox di sản", các vùng thử nghiệm pháp lý linh hoạt cho mô hình hợp tác công - tư trong bảo tồn và khai thác di sản. Việc hình thành Quỹ Di sản & Sáng tạo Việt Nam theo mô hình tài chính hỗn hợp, kết hợp giữa vốn công, vốn tư và tài trợ quốc tế, sẽ giúp huy động nguồn lực mạnh mẽ hơn. Song song đó, cần ban hành các tiêu chuẩn thiết kế nhạy cảm di sản cho kiến trúc, quảng cáo, chiếu sáng và du lịch đêm, cũng như thiết lập cơ chế "Nhãn Di sản Việt Nam" nhằm xếp hạng, tôn vinh những sản phẩm, dịch vụ văn hóa sáng tạo gắn liền với giá trị xác thực và tác động cộng đồng."*

Quản trị rủi ro và trách nhiệm xã hội phải được đặt lên hàng đầu

Về chính sách, trước hết cần hoàn thiện thể chế và cho phép thí điểm "sandbox di sản", các vùng thử nghiệm pháp lý linh hoạt cho mô hình hợp tác công - tư trong bảo tồn và khai thác di sản. Việc hình thành Quỹ Di sản & Sáng tạo Việt Nam theo mô hình tài chính hỗn hợp, kết hợp giữa vốn công, vốn tư và tài trợ quốc tế, sẽ giúp huy động nguồn lực mạnh mẽ hơn. Song song đó, cần ban hành các tiêu chuẩn thiết kế nhạy cảm di sản cho kiến trúc, quảng cáo, chiếu sáng và du lịch đêm, cũng như thiết lập cơ chế "Nhãn Di sản Việt Nam" nhằm xếp hạng, tôn vinh những sản phẩm, dịch vụ văn hóa sáng tạo gắn liền với giá trị xác thực và tác động cộng đồng.

Một hướng đi quan trọng khác là phát triển hạ tầng số và hệ tri thức mở về di sản thông qua việc xây dựng "Vietnam Heritage Data Hub", nền tảng dữ liệu quốc gia tích hợp thông tin về di tích, lễ hội, nghề truyền thống, ẩm thực, bản quyền và bản đồ số, hỗ trợ các startup sáng tạo và doanh nghiệp văn hóa. Khi công nghệ thực tế ảo (VR/AR), vé điện tử, hướng dẫn đa ngữ và các mô hình

"bảo tàng mở" được phổ biến, di sản sẽ thực sự bước vào thời đại số, tiếp cận công chúng theo cách sống động và hấp dẫn hơn. Từ góc độ thực hành, có thể triển khai nhiều mô hình cụ thể như cụm cổ phục Việt, thời trang di sản với trung tâm "AoDai.VN" kết hợp trình diễn và thương mại điện tử; cụm ẩm thực di sản với bảo tàng, tour trình diễn món ăn và thương hiệu đặc trưng như "Phở Hà Nội", "Bún bò Huế", "Mì Quảng", "Cao lầu Hội An"; cụm làng nghề - không gian sáng tạo kết hợp lưu trú, workshop, triển lãm và hòa nhạc nhỏ; hay cụm kinh tế đêm di sản với tuyến phố đi bộ, chiếu sáng nghệ thuật, chợ đêm và du thuyền văn hóa.

Song song với phát triển, quản trị rủi ro và trách nhiệm xã hội phải được đặt lên hàng đầu. Một bộ tiêu chí kiểm soát rủi ro cần được áp dụng nghiêm ngặt, bao gồm tính xác thực và toàn vẹn của di sản, ảnh hưởng môi trường, tải lượng du lịch, phân phối lợi ích công bằng cho cộng đồng, thẩm mỹ kiến trúc - cảnh quan, và giá trị giáo dục, truyền thông. Việc thành lập các Hội đồng Di sản địa phương có sự tham gia của cộng đồng, nghệ nhân và doanh nghiệp sẽ giúp đảm bảo tính minh bạch và dân chủ trong bảo tồn. Bên cạnh đó, chương trình "Bảo trợ di sản văn hóa Việt Nam" (Patron of Vietnam Heritage) nên được khởi động để kêu gọi doanh nhân và kiều bào đỡ đầu tu bổ di tích, công khai tiến độ và chi phí trên nền tảng số. Trong hệ sinh thái này, chính quyền không chỉ là cơ quan quản lý mà phải trở thành "nhạc trưởng", người kiến tạo thể chế, tiêu chuẩn, dữ liệu và hạ tầng mềm; điều phối các bên theo cơ chế cam kết thay vì "xin - cho"; chuyển trọng tâm từ tiền kiểm sang hậu kiểm bằng công nghệ số và giám sát thời gian thực; và đặc biệt, lấy chất lượng sống của người dân làm thước đo cho mọi hoạt động thay vì chỉ chú trọng chỉ số tăng trưởng du lịch.

Khi Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) 2024 có hiệu lực từ ngày 1.7.2025, việc gắn kết khu vực tư nhân với kinh tế di sản sẽ trở thành yêu cầu tất yếu. Việt Nam hoàn toàn có thể hướng tới mô hình "Nền kinh tế sáng tạo dựa trên di sản" (Heritage-based Creative Economy), một nền kinh tế vận hành bằng đổi mới sáng tạo, công nghệ và hội nhập quốc tế, nhưng vẫn giữ vững cội nguồn văn hóa dân tộc. Khi khung pháp lý được hoàn thiện, tiêu chuẩn rõ ràng, dữ liệu minh bạch và cộng đồng đồng thuận, kinh tế tư nhân sẽ góp phần mạnh mẽ để di sản Việt Nam trở thành nền tảng cho một nền kinh tế nhân văn, xanh, sáng tạo và bền vững, nơi quá khứ được bảo tồn, hiện tại được thịnh vượng và tương lai được nuôi dưỡng.■

Khám phá và trải nghiệm di sản văn hóa Khmer Nam Bộ

● **THÙY TRANG; ảnh: PHẠM TRUNG**

Chuỗi hoạt động kỷ niệm Ngày Di sản văn hóa Việt Nam (23.11) và Tuần lễ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (VHTTDL) chào mừng Lễ hội Ok Om Bok tỉnh Vĩnh Long năm 2025 đang diễn ra sôi nổi tại tỉnh Vĩnh Long. Chương trình diễn ra đến ngày 5.11 với nhiều hoạt động thưởng thức, trải nghiệm, hứa hẹn mang đến cho người dân và du khách không gian văn hóa đặc sắc, đậm dấu ấn Nam Bộ.

Theo ông Nguyễn Quỳnh Thiện, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Vĩnh Long, sau khi sáp nhập địa giới hành chính của ba tỉnh Vĩnh Long, Bến Tre và Trà Vinh, Vĩnh Long trở thành trung tâm chiến lược của vùng Nam Bộ, có vị trí giao thương quan trọng giữa TP.HCM và các tỉnh Tây Nam Bộ, đồng thời sở hữu nhiều tiềm năng phát triển toàn diện về kinh tế, thương mại, du lịch và giao lưu quốc tế.

Tôn vinh giá trị văn hóa Khmer Nam Bộ

Vĩnh Long là vùng đất giàu truyền thống văn hóa và cách mạng, quê hương của nhiều danh nhân, anh hùng dân tộc như nhà thơ Nguyễn Đình Chiểu, Thủ tướng Võ Văn Kiệt, Chủ tịch Hội đồng Bộ trưởng Phạm Hùng, Anh hùng LLVTND Nguyễn Thị Định, chị Út Tịch… Toàn tỉnh hiện có 214 di tích lịch sử, văn hóa được xếp hạng, trong đó có hai di tích quốc gia đặc biệt, 45 di tích cấp quốc gia và 167 di tích cấp tỉnh. Nhiều địa danh gắn liền với lịch sử, văn hóa vùng đất Nam Bộ như mộ và khu lưu niệm Nguyễn Đình Chiểu, di tích Đồng Khởi Bến Tre, đền thờ Chủ tịch Hồ Chí Minh, Ao Bà Om, quần thể chùa Khmer ở Trà Vinh, Văn Thánh Miếu Vĩnh Long… đều là điểm đến quen thuộc với người dân và du khách.

Đặc biệt, Vĩnh Long còn là nơi lưu giữ và lan tỏa 19 di sản văn hóa phi vật thể quốc gia (DSVHPVT), trong đó có Nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ được UNESCO ghi danh là DSVHPVT đại diện của nhân loại và 18 di sản được đưa vào Danh mục DSVHPVT quốc gia. Tại lễ khai mạc chuỗi hoạt động kỷ niệm Ngày Di sản văn hóa Việt Nam 2025 tổ chức ngày 1.11, tỉnh đã tổ chức đón Bằng chứng nhận của Bộ trưởng Bộ VHTTDL về việc đưa "Nghề làm mão (mũ), mặt nạ của đồng bào Khmer Trà Vinh" vào Danh mục DSVHPVT quốc gia. Đây là một trong 6 DSVHPVT được hình thành trong đời sống của đồng bào dân tộc Khmer. Đặc điểm chung nhất là hệ thống đình, chùa, miếu mạo, nhà cổ, di tích lịch sử, văn hóa gắn với công cuộc đấu tranh giành độc lập, giải phóng dân tộc; các làn điệu dân ca, Hát bội, Hát sắc bùa, Đờn ca tài tử, các lễ hội truyền thống, các làng nghề thủ công truyền thống phản ánh sinh động đời sống văn hóa, sản xuất của người dân địa phương.

Trong số các lễ hội truyền thống của vùng Nam Bộ, Lễ hội Ok Om Bok còn gọi là lễ cúng trăng là nét sinh hoạt văn hóa tâm linh đặc sắc của đồng bào Khmer. Lễ hội diễn ra vào rằm tháng 10 âm lịch hằng năm, là dịp người dân tạ ơn thần Mặt trăng đã che chở, mang lại mùa màng bội thu, cuộc sống ấm no. Ngoài nghi thức cúng trăng, lễ hội còn có nhiều hoạt động vui chơi dân gian, múa hát, đua ghe ngo… thể hiện tinh thần đoàn kết và niềm vui của cộng đồng.

Tiết mục tại Hội thi trình diễn nhạc cụ truyền thống dân tộc Khmer

Nghệ nhân ưu tú Thạch Sang giới thiệu nghệ thuật chế tác mão, mặt nạ của đồng bào Khmer với các em học sinh

Quảng bá hình ảnh vùng đất hội tụ

Năm nay, Tuần lễ VHTTDL tỉnh Vĩnh Long diễn ra từ 30.10 đến 5.11 với chủ đề "Khám phá và trải nghiệm DSVHPVT quốc gia Lễ hội Ok Om Bok". Chương trình gồm nhiều hoạt động phong phú như không gian ẩm thực Nam Bộ, hội chợ xúc tiến thương mại - sản phẩm công nghiệp nông thôn và OCOP, hội thi trình diễn nhạc cụ truyền thống dân tộc Khmer lần thứ nhất, triển lãm nghề và trang phục truyền thống Khmer, biểu diễn múa rối nước, cùng chương trình triển lãm du lịch "Vĩnh Long - Vùng đất hội tụ - Một cung đường, ba điểm chạm".

Hoạt động famtrip khảo sát tuyến chợ Dừa - Cồn Hô - Làng văn hóa du lịch Khmer Trà Vinh cũng được tổ chức, giúp các doanh nghiệp lữ hành kết nối, xây dựng sản phẩm du lịch văn hóa, sinh thái mới. Bên cạnh đó, còn có các hoạt động thể thao như đua xe đạp, mô tô, giải vô địch dưỡng sinh và gala quốc gia, tạo không khí sôi nổi trong suốt tuần lễ.

Theo đó, Hội thi trình diễn nhạc cụ truyền thống dân tộc Khmer tỉnh Vĩnh Long lần thứ I năm 2025, diễn ra từ 31.10-3.11 tại khu di tích danh lam thắng cảnh Ao Bà Om (phường Nguyệt Hóa). Tham gia hội thi có 12 đoàn nghệ thuật quần chúng đến từ các địa phương, trường học trong tỉnh như xã Cầu Kè, Ngãi Tứ, Trà Cú, Long Hiệp, Cầu Ngang, Châu Thành, Bình Phú, phường Trà Vinh, cùng sinh viên Trường Đại học Trà Vinh. Các đoàn mang đến chương trình biểu diễn tổng hợp gồm hòa tấu, độc tấu, song tấu, tam tấu, tứ tấu, thể hiện tình yêu quê hương, ca ngợi Đảng, Bác Hồ, tinh thần đoàn kết dân tộc và đời sống văn hóa ở cơ sở. BTC cho biết, hội thi là dịp khuyến khích phong trào sinh hoạt văn hóa, nghệ thuật truyền thống trong cộng đồng Khmer, góp phần bảo tồn, phát huy giá trị âm nhạc dân gian, đồng thời tăng cường tình đoàn kết và niềm tự hào văn hóa dân tộc.

Trong khuôn khổ Tuần lễ, giải đua ghe ngo tỉnh Vĩnh Long mở rộng diễn ra ngày 3 và 4.11 trên sông Long Bình (phường Trà Vinh, phường Hòa Thuận) là sự kiện được mong chờ nhất. Đây là môn thể thao truyền thống gắn liền với lễ hội Ok Om Bok, hằng năm đều thu hút hàng ngàn người dân và du khách đến cổ vũ. Những cuộc đua gay cấn, tiếng trống, tiếng reo hò vang dội hai bên bờ sông tạo nên không khí lễ hội sôi động, mang đậm bản sắc văn hóa sông nước Nam Bộ. "Đêm Lễ hội Ok Om Bok, điểm nhấn của tuần lễ sẽ được tổ chức vào tối 5.11 tại khu di tích Ao Bà Om, với nghi thức cúng trăng và chương trình nghệ thuật truyền thống. Hình ảnh ánh trăng soi bóng mặt nước Ao Bà Om cùng những điệu múa dân gian rộn ràng, sắc phục rực rỡ của đồng bào Khmer hứa hẹn mang lại cảm xúc khó quên cho người xem.

Cũng trong dịp này, Sở VHTTDL tỉnh Vĩnh Long tổ chức trưng bày hơn 250 hiện vật và 120 hình ảnh về các di sản văn hóa tiêu biểu của tỉnh. Ông Thạch Bồi, Phó Giám đốc Sở VHTTDL cho biết, thời gian qua, Bảo tàng Vĩnh Long đã sưu tầm, lưu giữ hơn 48.000 hiện vật, tài liệu phản ánh quá trình hình thành và phát triển của tỉnh qua nhiều giai đoạn lịch sử, với nhiều bộ sưu tập có giá trị như nông cụ, dụng cụ ăn trầu của người Kinh, Khmer, tranh Phật trên vải, thư thời chiến… "Hơn 20 năm qua, các cơ quan, đơn vị trong tỉnh đã thực hiện nhiều chương trình bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa phù hợp với Luật Di sản văn hóa, qua đó lan tỏa sâu rộng các giá trị truyền thống trong đời sống cộng đồng. Năm 2025, Sở VHTTDL đã tham mưu UBND tỉnh triển khai nhiều đề án, dự án, hội thi, hoạt động truyền dạy di sản và truyền thông, góp phần xây dựng nền tảng vững chắc cho công tác bảo tồn lâu dài", ông Thạch Bồi cho hay.

Phó Chủ tịch UBND tỉnh Nguyễn Quỳnh Thiện nhấn mạnh: "Tuần lễ VHTTDL chào mừng Lễ hội Ok Om Bok là cơ hội để các doanh nghiệp, địa phương liên kết phát triển, quảng bá thương hiệu và sản phẩm du lịch, đồng thời tăng cường sự gắn kết, giao lưu giữa các cộng đồng dân tộc trong tỉnh. Đây cũng là dịp để khẳng định hình ảnh người Vĩnh Long văn minh, hiếu khách, nghĩa tình, mỗi người dân là một đại sứ du lịch, góp phần lan tỏa giá trị văn hóa truyền thống và đưa hình ảnh Vĩnh Long đến gần hơn với bạn bè trong nước và quốc tế". ■

THỜI TRANG BỀN VỮNG TẠI VIỆT NAM:

Hướng đi từ bản sắc và sáng tạo

● TRUNG DŨNG

Trong bối cảnh biến đổi khí hậu, ô nhiễm môi trường và khủng hoảng tài nguyên ngày càng nghiêm trọng, thời trang bền vững đang trở thành xu hướng toàn cầu - không chỉ là lựa chọn đạo đức mà còn là chiến lược cho các thương hiệu thời trang. Tại Việt Nam, phong trào này đang dần hình thành một dòng chảy sáng tạo mạnh mẽ, kết hợp giữa tinh hoa truyền thống và công nghệ hiện đại.

Thời trang bền vững ngày càng được NTK Việt Nam quan tâm Ảnh: ITN

Thời trang gắn với văn hóa, cộng đồng và môi trường

Lần đầu tiên đến với bản làng người Nùng U, nhà thiết kế (NTK) Vũ Thảo - người sáng lập thương hiệu Kilomet 109 - bị cuốn hút bởi hình ảnh những người phụ nữ ngồi thêu bên hiên nhà. Một cụ bà mời cô xem bộ trang phục truyền thống gồm đai lưng, túi, trang sức bạc, qua trò chuyện, Vũ Thảo nhận ra rằng chỉ còn rất ít nghệ nhân có thể làm ra những bộ trang phục ấy, và chúng chỉ xuất hiện trong những dịp đặc biệt như lễ hội, cưới hỏi hay nghi lễ cổ truyền...

Ấn tượng sâu sắc nhất đối với cô là chất liệu vải nhuộm chàm của người Nùng U - mềm mại, bóng mượt và phản sáng tự nhiên. Khi quay lại, cô nhận ra quy trình sản xuất đã mai một, dù bản sắc văn hóa vẫn còn. Từ đó, Kilomet 109 bắt đầu hành trình khôi phục từ con số không: Tái tạo công cụ, học lại kỹ thuật dệt nhuộm, trồng lại cây chàm. Cả cộng đồng cùng chung tay, từ nhuộm chàm, lăn đá cho đến phơi vải, để tạo ra sắc đen ánh đỏ đặc trưng, đòi hỏi tới 60 lần nhuộm trong ba tháng.

Không dừng lại ở phục dựng, Kilomet 109 còn cải tiến chất liệu để phù hợp với nhịp sống hiện đại. "Bảo tồn không chỉ là giữ gìn, mà còn là đổi mới", Vũ Thảo chia sẻ tại tọa đàm *Tương lai thời trang - Đối thoại về phát triển bền vững*. Nhóm của cô đã thử nghiệm kỹ thuật lăn đá, kết hợp các phương pháp thủ công truyền thống để tạo nên những dòng sản phẩm mới, vừa mang hơi thở đương đại vừa giữ hồn văn hóa bản địa.

Bên cạnh đó, thương hiệu *Dòng Dòng* cũng nổi bật với hướng đi riêng: Tái sinh vật liệu. Họ tạo ra túi xách, phụ kiện từ bạt nhựa cũ, mang đến giá trị mới cho những thứ tưởng chừng bị bỏ đi. Đây là minh chứng cho tinh thần sáng tạo và trách nhiệm - hướng đi mà nhiều thương hiệu Việt đang theo đuổi trong làn sóng thời trang xanh toàn cầu.

Cùng với đó, các chất liệu thủ công truyền thống như lụa tơ tằm, lãnh Mỹ A, tơ sen, tơ chuối… đang được tái sinh mạnh mẽ nhờ tính thẩm mỹ cao, khả năng phân hủy sinh học và giá trị bản địa. Sự kết hợp giữa truyền thống - tái chế - công nghệ hiện đại không chỉ giúp giảm rác thải mà còn mở ra không gian sáng tạo mới, nơi thời trang trở thành cầu nối giữa con người, văn hóa và thiên nhiên.

Khẳng định vị thế trên bản đồ thời trang xanh

Theo thống kê, dự kiến vào năm 2024, lượng quần áo bị thải ra toàn cầu có thể đạt 120 triệu tấn, trong đó chưa đến 1% được tái chế thành sản phẩm mới. Phần lớn lượng rác dệt may bị đốt hoặc chôn lấp, gây ô nhiễm môi trường, phát tán khí thải nhà kính và vi nhựa... Trước thực trạng đó, nhiều thương hiệu lớn đã tiên phong áp dụng mô hình sản xuất xanh: Sử dụng vải hữu cơ, tái chế vật liệu, giảm thiểu nước và năng lượng, đồng thời cam kết minh bạch chuỗi cung ứng. Các công nghệ mới như sản xuất vải từ nấm, tái chế nhựa thành sợi vải, hay sử dụng AI để tối ưu hóa chuỗi cung ứng đang được áp dụng rộng rãi.

Tại các sàn diễn thời trang quốc tế như Copenhagen Fashion Week hay Paris Fashion Week, các NTK phải tuân thủ các tiêu chuẩn bền vững nghiêm ngặt. Bà Evelina Danielsson Valladares, Quản lý cấp cao về Phát triển Bền vững tại Copenhagen Fashion Week chia sẻ rằng: Các thương hiệu tham gia phải đáp ứng các tiêu chuẩn tối thiểu về chất liệu thông minh, ưu tiên vật liệu tái chế, vải tồn kho, giảm thiểu ô nhiễm môi trường, tối ưu hóa thiết kế để kéo dài tuổi thọ sản phẩm và tiết kiệm tài nguyên, đồng thời đảm bảo quyền lợi người lao động xuyên suốt chuỗi cung ứng.

Bà Alexandra Mornet, Giám đốc Phát triển bền vững về Thủ công và Chuỗi cung ứng tại Pandora cho biết, người tiêu dùng toàn cầu, đặc biệt là thế hệ Gen Z và Millennials ngày càng quan tâm đến nguồn gốc sản phẩm, điều kiện lao động và tác động môi trường. Họ sẵn sàng chi trả nhiều hơn cho các sản phẩm có trách nhiệm xã hội và môi trường, điều này thúc đẩy các NTK sáng tạo hơn để tạo ra những sản phẩm vừa độc đáo, vừa có trách nhiệm.

Tại Việt Nam, thời trang bền vững không chỉ đơn thuần là việc tiếp cận các tiêu chuẩn quốc tế về sản xuất xanh, mà còn là một hành trình chuyển mình toàn diện, kết hợp giữa bản sắc văn hóa truyền thống và đổi mới sáng tạo. Đây là quá trình đòi hỏi sự kiên trì, tâm huyết và sự đồng hành của cả cộng đồng - từ NTK, nghệ nhân, doanh nghiệp cho đến người tiêu dùng.

Bà Nguyễn Liên Chi - Giám đốc Nội dung Tạp chí ELLE Việt Nam chia sẻ: "Thời trang bền vững sẽ không thể phát triển nếu thiếu sự kết nối và chia sẻ trong cộng đồng". Khi kiến thức, kinh nghiệm và sáng kiến được lan tỏa, phong trào này sẽ trở thành một xu hướng xã hội mạnh mẽ, có ảnh hưởng sâu rộng.

Việt Nam sở hữu nguồn tài nguyên văn hóa phong phú với hàng trăm làng nghề thủ công truyền thống và kỹ thuật dệt may bản địa độc đáo. Những giá trị này không chỉ mang tính thẩm mỹ cao mà còn thân thiện với môi trường - một lợi thế lớn trong xu hướng thời trang xanh toàn cầu. Thế hệ NTK trẻ tại Việt Nam đang ngày càng thể hiện sự nhạy bén với các vấn đề môi trường và xã hội, không ngừng thử nghiệm các chất liệu mới, tái chế vật liệu cũ, tích hợp công nghệ vào quy trình sản xuất để tối ưu hóa hiệu quả và giảm thiểu khí thải.

Thời trang bền vững không phải là một xu hướng nhất thời, mà là tương lai của ngành công nghiệp sáng tạo. Trong bối cảnh toàn cầu chuyển mạnh mẽ sang mô hình kinh tế tuần hoàn, Việt Nam, với tiềm năng văn hóa, nguồn nhân lực trẻ và tinh thần đổi mới, hoàn toàn có thể trở thành điểm sáng trên bản đồ thời trang xanh thế giới. Tuy nhiên, điều quan trọng là cần có sự đầu tư bài bản, chính sách hỗ trợ phù hợp và một cộng đồng sáng tạo gắn kết để cùng nhau vượt qua thách thức, biến tiềm năng thành hiện thực. ■

Sắc màu nghệ thuật lan tỏa tại Hội chợ mùa Thu 2025

Trong khuôn khổ Hội chợ mùa Thu lần thứ nhất năm 2025, các Nhà hát trực thuộc Bộ VHTTDL đã mang đến cho công chúng nhiều chương trình nghệ thuật đặc sắc.

Tại phân khu "Tinh hoa văn hóa Việt", sân khấu chính trở thành điểm hẹn văn hóa sôi động, nơi các loại hình nghệ thuật truyền thống và đương đại cùng hòa quyện. Bên cạnh đó, khu vực trưng bày của Cục Nghệ thuật Biểu diễn cũng liên tục có các tiết mục hoạt náo, giao lưu, biểu diễn nghệ thuật… góp phần khuấy động không khí Hội chợ, thu hút đông đảo khán giả dừng chân thưởng thức.

Trong suốt thời gian diễn ra Hội chợ, khoảng 60 suất diễn được tổ chức luân phiên vào các khung giờ 9h30-11h30, 15h-17h và 19h-21h. Các chương trình biểu diễn đa dạng thể loại, từ múa rối, ca nhạc, kịch nói, cải lương, tuồng, chèo cho đến các tiết mục múa đương đại.... Không chỉ là điểm nhấn làm nên sức sống cho không gian Hội chợ, các buổi biểu diễn còn góp phần đưa nghệ thuật đến gần hơn với công chúng, khơi gợi tình yêu nghệ thuật Việt trong lòng mỗi khán giả.

Là đơn vị đảm nhận số lượng suất diễn nhiều nhất trong khuôn khổ Hội chợ, Phó Giám đốc Liên đoàn Xiếc Việt Nam, NSND Trần Mạnh Cường bày tỏ: "Sự kiện là dịp quy tụ đầy đủ các loại hình nghệ thuật, tạo nên "bữa tiệc tinh thần" đa sắc màu dành cho khán giả. Hy vọng, những màn biểu diễn đầy tâm huyết này sẽ góp phần làm nên thành công trọn vẹn cho Hội chợ mùa Thu năm nay".

THANH MAI

Nhiều tiết mục nghệ thuật đặc sắc mang đến "món ăn tinh thần" hấp dẫn cho khách tham quan Hội chợ

Xây dựng "hệ sinh thái" xiếc để chinh phục khán giả

● THANH MAI

Liên đoàn Xiếc Việt Nam đang từng bước kiến tạo "hệ sinh thái xiếc" - một không gian sáng tạo nơi xiếc giao thoa với mỹ thuật, nhiếp ảnh, âm nhạc và sân khấu, nhằm đưa loại hình nghệ thuật này thoát khỏi khuôn khổ rạp diễn, hòa vào đời sống đương đại. Thông qua các dự án kết hợp liên ngành, chương trình biểu diễn mới và những sân chơi sáng tạo như cuộc thi vẽ, thi ảnh về xiếc để vừa khơi dậy tình yêu nghệ thuật trong công chúng, vừa bồi dưỡng thế hệ nghệ sĩ trẻ - những người sẽ tiếp nối, làm mới và khẳng định vị thế xiếc Việt trên bản đồ nghệ thuật thế giới.

Xiếc kết hợp cải lương, hòa quyện giữa kỹ năng biểu diễn hình thể và giai điệu âm nhạc truyền thống

Đa dạng hóa hình thức biểu diễn

Không chỉ dừng lại ở những tiết mục truyền thống thể hiện kỹ thuật và sức mạnh hình thể, xiếc Việt Nam đang mở rộng phạm vi sáng tạo bằng cách kết hợp với nhiều loại hình nghệ thuật khác như cải lương, tuồng, múa rối, k-pop và rock. Sự giao thoa này đã mang lại cơ hội tiếp cận khán giả đa dạng, đặc biệt là giới trẻ, giúp xiếc Việt bắt nhịp cùng hơi thở thời đại mà vẫn bảo tồn bản sắc văn hóa.

Giám đốc Liên đoàn Xiếc Việt Nam, NSND Tống Toàn Thắng cho biết: "Xiếc vốn có thế mạnh về hình thể, chuyển động và thời gian thực, do đó có thể phát triển để chinh phục công chúng bằng ngôn ngữ mới, kết hợp chiều sâu truyền thống với sức bật hiện đại".

Những dự án hợp tác với Đoàn Cải lương (Nhà hát Sân khấu Truyền thống Quốc gia Việt Nam) với các tác phẩm như *Cây gậy thần, Thượng thiên Thánh Mẫu, Thánh Gióng* và sắp tới là *Trần Nhân Tông,* đã nâng cao giá trị của xiếc, biến mỗi vở diễn thành một câu chuyện nghệ thuật tổng hợp đậm đà bản sắc văn hóa - lịch sử.

Thông qua việc không ngừng đổi mới và kết hợp các loại hình nghệ thuật, xiếc Việt vừa giữ gìn bản sắc truyền thống, vừa nâng tầm trải nghiệm cho khán giả, tạo nền tảng vững chắc cho những dự án tiếp theo. Năm 2025, Liên đoàn tiếp tục thể hiện tinh thần sáng tạo không giới hạn với chương trình xiếc - ảo thuật *Ninja Magic Show* kết hợp với các nghệ sĩ Nhật Bản, được giới thiệu rộng rãi trên truyền hình Nhật Bản. Không chỉ tạo dấu ấn trong nước, xiếc Việt còn tỏa sáng trên đấu trường quốc tế với các giải thưởng cao quý tại Liên hoan Xiếc quốc tế Italia 2024 và Liên hoan Xiếc thế giới 2024.

Theo NSND Tống Toàn Thắng, để xiếc Việt phát triển bền vững, đổi mới biểu diễn chỉ là một phần của hành trình; phần còn lại là xây dựng chiến lược phát triển nguồn nhân lực vững mạnh và đào tạo bài bản. Trong bối cảnh các trường đào tạo chưa đáp ứng đủ chỉ tiêu và gặp phải tình trạng "rơi rụng" nghệ sĩ, các dự án nghệ thuật đa dạng là cú hích giúp xiếc trở nên hấp dẫn với thế hệ trẻ, đồng thời tạo ra sự "cộng hưởng" giữa truyền thống và sáng tạo. Nghệ sĩ trẻ được tham gia vào các dự án liên ngành, rèn luyện kỹ năng và tư duy sáng tạo, từ đó nuôi dưỡng niềm tự hào nghề nghiệp.

Tạo "sân chơi" mới cho nghệ thuật xiếc

Liên đoàn Xiếc Việt Nam đang tiếp tục mở ra những chương mới cho nghệ thuật xiếc, chủ động vượt qua khuôn khổ sân khấu truyền thống và tạo ra những "sân chơi" sáng tạo cho công chúng và những người yêu thích xiếc. Lần đầu tiên tổ chức, cuộc thi vẽ tranh *Em yêu nghệ thuật xiếc Việt Nam 2025* và cuộc thi ảnh *Nghệ thuật xiếc Việt Nam mở rộng 2025* đã trở thành nỗ lực đưa xiếc gần gũi hơn với công chúng qua ngôn ngữ thị giác và tạo hình. NSND Tống Toàn Thắng chia sẻ: "Đây là một phần trong chiến lược dài hạn nhằm xây dựng hệ sinh thái nghệ thuật xiếc, nơi các loại hình nghệ thuật giao thoa, cùng tôn vinh giá trị văn hóa Việt trong diện mạo hiện đại".

Cuộc thi vẽ tranh không chỉ giúp gieo mầm tình yêu nghệ thuật trong lòng trẻ nhỏ, mà còn tạo ra một không gian sáng tạo cho các nghệ sĩ nhiếp ảnh trong và ngoài nước. Đây là cách bảo tồn "di sản" của nghệ sĩ qua ngôn ngữ thị giác, khi mà không phải lúc nào ánh đèn sân khấu cũng có thể ghi lại những khoảnh khắc đẹp nhất; nhưng một bức ảnh hay bức tranh lại có thể làm được điều đó, "đóng băng" thời gian và lưu giữ vẻ đẹp của lao động nghệ thuật, của sự cống hiến và khổ luyện.

Giám đốc Liên đoàn Xiếc Việt Nam cho biết, các cuộc thi này sẽ được tổ chức thường niên, trở thành "vườn ươm sáng tạo" giúp nuôi dưỡng năng lực và cảm hứng cho cộng đồng nghệ thuật xiếc. Không chỉ là sân khấu thể hiện kỹ năng, mỗi cuộc thi còn là nơi giao lưu ý tưởng, là không gian để nghệ sĩ và công chúng trao đổi cảm hứng và trân trọng nghệ thuật xiếc từ nhiều góc nhìn. Những "sân chơi" này còn đóng vai trò quan trọng trong việc bồi dưỡng thế hệ nghệ sĩ kế cận, khi họ được trải nghiệm các dự án liên ngành, học cách kể chuyện qua hình thể, ánh sáng, không gian và ngôn ngữ thị giác. Đây là cơ hội để họ nâng cao kỹ năng biểu diễn, rèn luyện tư duy sáng tạo và thấu hiểu sâu sắc vị trí cũng như giá trị của xiếc trong đời sống văn hóa đương đại, từ đó góp phần xây dựng nền tảng vững chắc cho nghệ thuật xiếc phát triển bền vững. ■

Điện ảnh - cầu nối sáng tạo toàn cầu của TP.HCM

Ngày 31.10, UNESCO chính thức ghi danh TP.HCM là "Thành phố sáng tạo toàn cầu trong lĩnh vực Điện ảnh", đưa Thành phố mang tên Bác trở thành thành viên của Mạng lưới các Thành phố Sáng tạo (UCCN) và là thành phố điện ảnh đầu tiên của Việt Nam và Đông Nam Á. Đây là dấu mốc quan trọng khẳng định vị thế, năng lực sáng tạo và tầm ảnh hưởng văn hóa của TP.HCM trên bản đồ sáng tạo thế giới.

Việc được ghi danh diễn ra sau 8 tháng kể từ ngày TP nộp hồ sơ (3.3.2025). Đây là kết quả của quá trình chuẩn bị công phu, phối hợp giữa cơ quan quản lý, giới chuyên môn và cộng đồng sáng tạo. Theo Sở VH&TT TP.HCM, danh hiệu này mở ra cơ hội hợp tác quốc tế, phát triển bền vững và thúc đẩy điện ảnh trở thành ngành công nghiệp mũi nhọn trong chiến lược phát triển văn hóa của TP.

Với hơn 900 doanh nghiệp và gần 10.000 lao động hoạt động trong lĩnh vực điện ảnh, doanh thu hằng năm đạt khoảng 500 triệu USD, TP.HCM từ lâu đã là trung tâm điện ảnh lớn nhất cả nước. TP hiện có 52 cụm rạp, 295 phòng chiếu và hơn 180 không gian sáng tạo phục vụ nghệ thuật - văn hóa cộng đồng, tạo nên một hệ sinh thái điện ảnh năng động, giàu tiềm năng kết nối với khu vực và thế giới.

NSND Nguyễn Thị Thanh Thúy, Phó Giám đốc Sở VH&TT TP.HCM nhấn mạnh: "TP xác định văn hóa là trọng tâm, trong đó điện ảnh là lĩnh vực then chốt để kết nối Việt Nam với xu hướng sáng tạo toàn cầu. TP.HCM sẽ xây dựng hạ tầng sản xuất phim chuyên nghiệp, phát triển LHP quốc tế TP.HCM (HIFF) thành sự kiện thường niên tầm vóc quốc tế, đồng thời mở rộng cơ hội tiếp cận điện ảnh cho mọi tầng lớp nhân dân".

Được UNESCO ghi danh cũng là bước tiến tiếp theo sau khi TP.HCM trở thành "Thành phố học tập toàn cầu" (2024), thể hiện định hướng phát triển bền vững: Lấy con người làm trung tâm, văn hóa làm nền tảng, sáng tạo làm động lực. Chính quyền TP đặt mục tiêu đưa công nghiệp văn hóa đóng góp 7,2% GRDP vào năm 2030, trong đó điện ảnh đóng vai trò chủ lực.

Cine Show trong khuôn khổ LHP Quốc tế TP.HCM lần 1 năm 2024 (HIFF)
Ảnh: BTC

TP.HCM cũng đang triển khai các dự án hợp tác quốc tế, tiêu biểu là việc phối hợp với ĐSQ Pháp phát hành *Cẩm nang hướng dẫn quay phim tại TP.HCM,* nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho nhà sản xuất trong và ngoài nước, đồng thời quảng bá hình ảnh một đô thị sáng tạo, thân thiện, cởi mở.

ANH HUY

Hồi ức "lão tiều phu" xây "loa thành" giữa biển khơi

Bài, ảnh: MAI THẮNG

Giữa trùng khơi ngàn dặm, những đảo, điểm đảo Trường Sa - "loa thành" bất tử giữa biển Đông - vẫn hiên ngang như vành đai thép bảo vệ Tổ quốc. Đằng sau những cột mốc chủ quyền ấy là biết bao mồ hôi, nước mắt và cả máu xương của những người lính biển.

Trong số họ, Trung tá, cựu thuyền trưởng Nguyễn Viết Chức, người từng chỉ huy tàu HQ-07 trong chiến dịch giữ đảo Tốc Tan năm 1988, được xem như "trang sử sống" của Trường Sa. Dành trọn tuổi xuân cho biển đảo, khi trở về đời thường, ông chọn sống lặng lẽ bên gia đình như một "lão tiều phu", nhưng trong trái tim vẫn rực cháy ngọn lửa của người lính từng "lấy thân mình làm cột mốc chủ quyền".

Giọt nước mắt ngày chia ly

Trưa cuối tuần, giữa cái nắng như đổ lửa ở Vũng Tàu, ông Nguyễn Viết Chức vẫn cùng con gái rửa xe trước căn nhà cấp bốn nhỏ hẹp. "Về hưu rồi vẫn phải làm chứ", ông cười hiền, "cả đời ngoài đảo, về đất liền chỉ có mái nhà này"...

Trong căn nhà giản dị, nổi bật nhất là những bức ảnh kỷ niệm, huân chương cùng hai con ốc nón đặt trang trọng trên tủ thờ. "Kỷ vật từ ngày đi giữ đảo Tốc Tan. Chúng gắn bó với cả đời lính biển của tôi", ông kể.

Cuối năm 1987, khi tình hình Trường Sa căng thẳng, Đại úy Nguyễn Viết Chức - Thuyền trưởng tàu săn ngầm HQ-07 thuộc Lữ đoàn 171 Hải quân - nhận lệnh hành quân khẩn cấp ra quần đảo. Trước giờ xuất phát, ông bất ngờ nhận điện từ quê nhà Thanh Hóa báo "gia đình có việc đặc biệt", buộc phải về gấp. Tàu tạm giao quyền chỉ huy cho Thuyền phó Nguyễn Xuân Sơn.

Ra khơi giữa gió mùa đông bắc, HQ-07 vật lộn trong sóng dữ, đứt neo, hỏng chân vịt, lại va phải rạn san hô ngầm nên buộc phải quay lại đất liền sửa chữa. "Lúc đó tôi đang ở quê, nghe tin mà như ngồi trên đống lửa. Hôm sau, Lữ đoàn gọi điện khẩn, yêu cầu quay lại ngay để chỉ huy biên đội hành quân ra đảo Tốc Tan. Bức điện ấy tôi vẫn giữ đến giờ", ông Chức bồi hồi nhớ lại.

Ngày ông trở lại Vũng Tàu cũng là lúc HQ-07 vừa cập cảng Chí Linh. Tư lệnh Hải quân Giáp Văn Cương bay gấp từ Hải Phòng vào, trực tiếp giao nhiệm vụ: "Dù gian khổ hay hy sinh cũng phải giữ bằng được đảo Tốc Tan. Nếu có tranh chấp, cho tàu ủi lên đảo, dựng bia chủ quyền".

Trước giờ xuất bến, bà Kiệm vợ ông đang ốm nặng. Ôm vợ trong giây phút chia ly, ông chỉ nói khẽ: "Đợt này anh không hẹn ngày về, nhưng tin rằng sẽ trở lại". Giọt nước mắt người vợ rơi trên vai chồng, hòa vào vị mặn của biển khơi - lặng lẽ tiễn bước người lính ra nơi đầu sóng ngọn gió, mang theo lời thề giữ vững chủ quyền Tổ quốc giữa ngàn trùng sóng bạc.

Cờ đỏ sao vàng trên đảo Tốc Tan

Ngày 27.2.1988, sau 3 ngày đêm vượt sóng dữ, tàu HQ-07 cập vùng biển đảo T3 gồm Tốc Tan, Núi Le và Tiên Nữ. Trước nguy cơ bị chiếm đóng, Thuyền trưởng Nguyễn Viết Chức lập tức ra lệnh cho xuống máy cơ động vào đảo cắm cờ chủ quyền.

Cựu binh Nguyễn Viết Chức kể chuyện đi giữ đảo Tốc Tan

Tổ công tác gồm 6 người do Đại tá Hoàng Kim Nông - Bí thư Đảng ủy, Phó Lữ đoàn trưởng Chính trị Lữ đoàn 146 - trực tiếp chỉ huy, đã cắm lá cờ đỏ sao vàng lên bãi san hô Tốc Tan. Khi ấy, đảo chỉ là bãi chìm, thủy triều lên nước ngập, rút xuống mới thấy mặt cát. "Khi cờ Tổ quốc tung bay giữa trùng khơi, tàu nước ngoài thấy vậy liền rút dần, không còn lảng vảng nữa", ông Chức nhớ lại.

Tàu săn ngầm HQ-07

Đêm hôm đó, giữa đại dương mênh mông, cán bộ chiến sĩ HQ-07 tổ chức lễ phát động thi đua *Tất cả vì Trường Sa thân yêu*. Ca khúc *Hát mãi khúc quân hành* vang dậy giữa sóng gió, như lời thề son sắt: Dù hy sinh, cũng giữ tàu, bám đảo đến cùng".

Sau khi giữ vững Tốc Tan, ông Chức bàn giao lại cho lực lượng Công binh Hải quân, rồi tiếp tục hành trình đến Tiên Nữ và Núi Le, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

"Trang sử sống" lặng lẽ giữa đời thường

Đồng đội vẫn gọi ông Nguyễn Viết Chức là "trang sử sống" của Trường Sa. Ở tuổi thất tuần, mái tóc đã bạc màu nhưng ông vẫn nhớ rành rẽ từng ngày, từng giờ của những chuyến hải trình năm ấy. Sau chiến dịch giữ đảo, ông trực tiếp khảo sát địa hình, đo độ dài, độ sâu, chất liệu san hô và vẽ sơ đồ tỉ mỉ để làm tư liệu cho Cục Chính trị Hải quân biên soạn lịch sử Trường Sa.

"Ngày ấy, tàu trực ở đảo suốt 132 ngày. Nước ngọt chia nhau từng cà mèn, rau xanh thiếu trầm trọng, có chiến sĩ phù nề không đi nổi. Lương thực cạn, phải ăn lương khô trừ bữa. Nhưng anh em thương nhau như ruột thịt", ông xúc động nhớ lại.

Ba mươi năm "sống cùng biển, buồn vui cùng sóng", giờ đây, kỷ vật quý nhất của ông chỉ là hai con ốc nón và cột cờ từng cắm trên đảo Tốc Tan. Với ông, đó là biểu tượng của một thời trai trẻ đầy lý tưởng - khi người lính coi biển trời Tổ quốc là nhà, coi chủ quyền là máu thịt.

Rời quân ngũ, ông trở về Vũng Tàu, chọn cuộc sống bình dị bên vợ con. Không khoe khoang chiến công, ông sống như một "lão tiều phu" lặng lẽ mưu sinh. Mỗi khi nhắc đến đồng đội đã nằm lại giữa đại dương, giọng ông trầm xuống: "Chúng tôi chỉ mong đất nước bình yên, biển đảo mãi vững vàng, để thế hệ trẻ hôm nay hiểu được cái giá của hòa bình".

Trong căn nhà nhỏ, lá cờ Tổ quốc từng tung bay ở đảo Tốc Tan vẫn được ông giữ gìn như báu vật. Với ông, đó không chỉ là ký ức mà là linh hồn của những "loa thành" giữa biển khơi. Hôm nay, đảo chìm năm xưa đã hóa thành đảo nổi kiên cố, nhà giàn sừng sững, cây xanh rợp bóng. Giữa bao đổi thay, những người lính năm ấy vẫn là biểu tượng của một thế hệ "lấy thân mình làm cột mốc chủ quyền". ■

TP.HCM lấy ý kiến nhân dân về xây dựng công trình tưởng niệm nạn nhân Covid-19

Thực hiện chỉ đạo của Bí thư Thành ủy TP.HCM Trần Lưu Quang, Sở VH&TT TP.HCM vừa phát hành thông tin mời nhân dân cả nước tham gia góp ý cho ý tưởng, nội dung và hình thức biểu đạt công trình "Biểu tượng ghi nhận sự chung sức, đồng lòng của người dân TP.HCM vượt qua đại dịch Covid-19".

Công trình dự kiến được xây dựng tại Khu đất số 1 đường Lý Thái Tổ, phường Vườn Lài, TP.HCM, do Tập đoàn Sun Group đề xuất tài trợ. Thời gian lấy ý kiến nhân dân diễn ra từ 1 - 15.11.2025. Người dân có thể gửi góp ý qua hộp thư điện tử svhtt@tphcm.gov.vn hoặc gửi trực tiếp, qua bưu điện về địa chỉ Sở VH&TT TP.HCM (164 Đồng Khởi, phường Sài Gòn, TP.HCM).

Biểu tượng Đài tưởng niệm được định hướng thể hiện ba thông điệp: Một là, từ mất mát đến hồi sinh thần tốc, khắc họa giai đoạn đặc biệt khi TP.HCM chịu tổn thất nặng nề nhưng vươn dậy mạnh mẽ. Hai là, tri ân tinh thần đoàn kết, chung sức đồng lòng của đồng bào cả nước, đặc biệt là đội ngũ y tế, lực lượng vũ trang và người dân TP đã kiên cường trong phòng, chống dịch và phục hồi kinh tế - xã hội. Ba là, nhấn mạnh ý nghĩa giáo dục và cảnh tỉnh: Đại dịch là lời nhắc về những mối đe dọa phi truyền thống, yêu cầu xã hội luôn chủ động, không lơ là trong công tác phòng ngừa và ứng phó.

ANH HUY

Những người phụ nữ gìn giữ "mạch sống" thổ cẩm Gia Lai

● PHAN HIẾU

Giữa nhịp sống hiện đại, những người phụ nữ Gia Rai ở Làng văn hóa Phung (xã Biển Hồ, tỉnh Gia Lai) vẫn lặng lẽ giữ gìn nghề dệt thổ cẩm - nét văn hóa được xem như "hồn cốt" của gia đình và cộng đồng. Từ khung dệt nơi hiên nhà, họ đã nối dài truyền thống "mẹ truyền con nối", cùng nhau xây dựng mô hình du lịch cộng đồng, để sắc màu thổ cẩm trở thành cầu nối văn hóa, góp phần phát triển sinh kế bền vững và lan tỏa bản sắc Tây Nguyên đến du khách gần xa.

Để sắc màu thổ cẩm sống từng ngày

Làng Phung - làng văn hóa của người Gia Rai ở xã Biển Hồ những ngày này vẫn rộn ràng, nhộn nhịp bởi tiếng cười nói, lao động và âm thanh rộn rã từ khung cửi của CLB dệt thổ cẩm. Tiếng dệt vang lên vừa là nhịp sống lao động, vừa là âm vang của truyền thống đang được gìn giữ giữa lòng cộng đồng.

Hơn 3 năm qua, CLB dệt làng Phung (xã Biển Hồ, TP Pleiku, tỉnh Gia Lai) trở thành điểm sáng trong việc bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống của người Gia Rai. Đây là nơi gìn giữ nghề dệt thổ cẩm, tạo công ăn việc làm, tăng thu nhập cho phụ nữ trong làng, giúp họ gắn bó hơn với quê hương, gia đình và cộng đồng.

Tại ngôi nhà sàn của chị Pel - Chủ nhiệm CLB, những khung dệt vẫn đều đặn vận hành. Những nghệ nhân lớn tuổi kiên trì, miệt mài bên khung cửi, truyền lại bí quyết nghề cho lớp trẻ. Nghệ nhân Dui bày tỏ: "Nghề dệt thổ cẩm đã có từ xa xưa, truyền cho phụ nữ trong làng. Tôi học mẹ từ nhỏ, 15 tuổi đã dệt thành thạo. Giờ lớp chúng tôi đã già, chỉ mong con cháu tiếp nối để nghề không mất đi".

Nghệ nhân Prut chia sẻ thêm: "Nhờ có CLB dệt, nhiều chị em có việc làm ổn định. Quan trọng hơn, nghề dệt vẫn tồn tại giữa thời hiện đại. Du khách đến tham quan làng cũng rất thích thú khi được xem dệt, nghe kể về ý nghĩa của hoa văn thổ cẩm, nên nghề này giờ vừa là sinh kế, vừa là nét hấp dẫn của du lịch địa phương".

Theo quan niệm của người Gia Rai, phụ nữ dệt giỏi sẽ được đánh giá cao và là niềm tự hào của gia đình. Những tấm vải thổ cẩm tinh tế còn là vật sính lễ trong những dịp trọng đại, là sợi dây gắn kết tình cảm trong cộng đồng.

Chia sẻ về cái duyên gắn bó với nghề, chị Pel bộc bạch: "Nghề dệt được mẹ truyền cho con gái. Tôi học từ nhỏ, rồi lớn lên học hỏi thêm bí quyết từ các bà, các mẹ để phối màu, tạo hoa văn. Giờ tôi chỉ mong lớp trẻ yêu nghề, xem nghề dệt không chỉ là di sản của cha ông, mà còn là cơ hội phát triển du lịch, quảng bá văn hóa Gia Rai đến du khách bốn phương".

Hút khách bằng nét đẹp của thổ cẩm

Những năm gần đây, sản phẩm thổ cẩm của làng Phung ngày càng được biết đến rộng rãi. Khách đặt hàng có lúc nhiều, lúc ít, nhưng phạm vi tiêu thụ đã vượt ra ngoài địa phương, lan tới nhiều vùng của Gia Lai như Chư Sê, Đức Cơ, Ayun Pa. Những sắc màu, hoa văn đặc trưng của người Gia Rai đang dần trở thành điểm nhấn văn hóa, thu hút khách du lịch và người yêu thủ công truyền thống.

Chị Pul, thành viên CLB dệt thổ cẩm làng Phung, vui mừng chia sẻ: "Từ khi CLB ra mắt, sản phẩm của chị em được nhiều người biết đến hơn. Tôi mong được học thêm bí quyết từ các nghệ nhân lớn tuổi để truyền lại cho thế hệ trẻ, để nghề dệt không bị mai một".

Sợi chỉ màu trên hoa văn thổ cẩm của người Gia Rai đang sống lại từng ngày từ đôi tay người phụ nữ

Những nghệ nhân của CLB dệt thổ cẩm ở làng Phung miệt mài giữ lửa nghề truyền thống

Theo nghệ nhân Pel, các sản phẩm dệt của phụ nữ Gia Rai không chỉ phục vụ đời sống thường ngày mà còn mang giá trị văn hóa sâu sắc. Từ váy, khố, áo, tấm choàng, tấm địu, chăn, khăn, túi xách cho đến dây buộc đầu..., tất cả đều được tạo nên từ đôi bàn tay khéo léo, tỉ mỉ. Trên nền màu đen và đỏ chủ đạo, năm sắc đen, đỏ, vàng, xanh, trắng hòa quyện tạo nên hoa văn rực rỡ, mô phỏng thiên nhiên và đời sống.

Không chỉ gìn giữ nghề truyền thống, CLB dệt làng Phung còn gắn kết với phát triển du lịch cộng đồng. Trong không gian trưng bày, những khung cửi cổ và sản phẩm tinh xảo được sắp đặt hài hòa, để du khách vừa chiêm ngưỡng, vừa được nghe các nghệ nhân kể chuyện về phong tục, tập quán bản địa. Nhiều du khách còn thích thú khi được trực tiếp ngồi bên khung dệt, thử dệt từng sợi chỉ, cảm nhận sự kiên nhẫn và tinh tế của nghề truyền thống.

Nghệ nhân Rơ Lan Han cho biết: "Dệt thổ cẩm giúp chị em có nguồn thu ổn định, nuôi sống gia đình. Chúng tôi bán sản phẩm qua mạng xã hội như Facebook, TikTok. Mỗi sản phẩm thường hoàn thành trong một tuần, riêng những hoa văn phức tạp có thể mất đến hai tuần hoặc cả tháng. Du khách nước ngoài khi đến tham quan đều thích thú mua sản phẩm, vừa làm quà, vừa để lưu giữ kỷ niệm".

Nhờ tâm huyết của các nghệ nhân, ngành VHTTDL tỉnh Gia Lai cùng chính quyền địa phương đang triển khai hướng phát triển du lịch cộng đồng tại làng Phung. Mô hình này vừa tạo sinh kế cho các gia đình, nâng cao thu nhập, góp phần giảm nghèo, vừa gắn kết nghề dệt với hoạt động văn hóa - du lịch. Từ đó, thổ cẩm làng Phung đã trở thành biểu tượng văn hóa sống động, góp phần tôn vinh vẻ đẹp của người Gia Rai và quảng bá hình ảnh Tây Nguyên đến bạn bè gần xa. ■

30 năm hành trình thúc đẩy bình đẳng giới và trao quyền cho phụ nữ

Bộ Nội vụ phối hợp với Cơ quan Liên Hợp Quốc về Bình đẳng giới và Trao quyền cho phụ nữ (UN Women) tại Việt Nam vừa tổ chức Hội nghị công bố Báo cáo quốc gia về 30 năm thực hiện Tuyên bố và Cương lĩnh Hành động Bắc Kinh, đánh dấu cột mốc quan trọng trong nỗ lực thúc đẩy bình đẳng giới và trao quyền cho phụ nữ ở Việt Nam.

Báo cáo tổng kết tiến trình thực hiện các mục tiêu của Tuyên bố và Cương lĩnh Hành động Bắc Kinh kể từ Hội nghị Thế giới lần thứ tư về phụ nữ năm 1995, khẳng định quyết tâm chính trị của Việt Nam trong việc thực hiện các cam kết quốc tế về bình đẳng giới, phù hợp với Chương trình Nghị sự 2030 về Phát triển bền vững.

Thứ trưởng Bộ Nội vụ Nguyễn Thị Hà cho biết, trong 30 năm qua, đặc biệt giai đoạn 2019-2024, Việt Nam đã không ngừng hoàn thiện hệ thống pháp luật, chính sách về bình đẳng giới, tiêu biểu như Bộ luật Lao động 2019, Luật Phòng, chống bạo lực gia đình 2022, Luật Bảo hiểm xã hội 2024. Việc lồng ghép giới trong xây dựng pháp luật được thực hiện nghiêm túc, hướng tới bảo đảm quyền của phụ nữ và phòng ngừa bạo lực trên cơ sở giới.

Chiến lược quốc gia về bình đẳng giới giai đoạn 2021-2030 đặt ra nhiều mục tiêu cụ thể nhằm thu hẹp khoảng cách giới, nâng cao vị thế phụ nữ trong mọi lĩnh vực. Nhờ đó, Việt Nam xếp thứ 72/146 quốc gia về chỉ số bình đẳng giới toàn cầu năm 2024; tỷ lệ nữ đại biểu Quốc hội đạt 30,26%, doanh nghiệp do phụ nữ làm chủ chiếm 28,2% tổng số doanh nghiệp cả nước.

Bên cạnh thành tựu, Việt Nam vẫn đối mặt với thách thức như định kiến giới, tốc độ già hóa dân số, tác động của biến đổi khí hậu và dịch bệnh ảnh hưởng nặng nề đến phụ nữ và trẻ em. "Phát triển kinh tế phải gắn với công bằng xã hội, đặt phụ nữ và trẻ em ở trung tâm của chính sách phát triển", Thứ trưởng Nguyễn Thị Hà nhấn mạnh, đồng thời khẳng định Việt Nam sẽ tiếp tục tăng cường hợp tác quốc tế và đổi mới sáng tạo để thúc đẩy bình đẳng giới trong giai đoạn tới. **N.MINH**

THI ĐẤU THÀNH CÔNG TẠI AYG 2025:

Ra biển lớn để thấy mình đang ở đâu

● **THU SÂM**

Sau hơn nửa tháng tranh tài tại Đại hội Thể thao trẻ châu Á lần thứ 3 (AYG 2025) tổ chức tại Bahrain, Đoàn Thể thao Việt Nam đã khép lại hành trình thi đấu với 19 huy chương, gồm 1 HCV, 7 HCB và 11 HCĐ. Thành tích này không chỉ phản ánh đúng thực lực hiện tại, mà còn mở ra hy vọng cho tương lai của thể thao trẻ Việt Nam.

Thành công của đoàn thể thao Việt Nam tại AYG 2025 là dấu hiệu của một chu kỳ mới

Dưới sự dẫn dắt của Trưởng đoàn Đào Đức Kiên, Phó Trưởng phòng Thể thao thành tích cao (Cục Thể dục thể thao Việt Nam), 47 VĐV trẻ của Việt Nam đã tranh tài ở 11/29 môn và phân môn, trong tinh thần thi đấu quyết tâm, tự tin và chuyên nghiệp.

Tinh thần chiến đấu không từ bỏ

Chiếc HCV duy nhất của đoàn Việt Nam được ghi dấu bởi đô cử Nguyễn Thành Duy ở hạng cân 65kg nam môn cử tạ. Theo chia sẻ của Trưởng đoàn Đào Đức Kiên, hành trình đến với tấm HCV này là "một cuộc chiến của ý chí và chiến thuật".

Trong phần thi cử giật, Thành Duy chỉ thành công ở mức 120 kg và thất bại ở hai lần cử sau, tạm xếp thứ tư. Tuy nhiên, bước sang phần thi cử đẩy, Ban huấn luyện đã đưa ra quyết định táo bạo ("tố" mức tạ khởi điểm 152 kg) cao hơn các đối thủ cùng hạng cân. Sau một lần thất bại, Thành Duy tiếp tục nâng mức tạ lên 153 kg, rồi 156 kg ở lượt cuối và thành công ngoạn mục. Trong khi đó, đô cử Triều Tiên dừng lại ở 150 kg, còn đối thủ Trung Quốc Wang Bohang thất bại ở mức 157 kg, kết quả giúp Việt Nam giành được tấm HCV danh giá.

Theo đánh giá của giới chuyên môn, mức tạ 156 kg không phải là quá sức với Thành Duy bởi khi tập luyện, Duy đã tiệm cận mức 157kg. Tuy nhiên từ sàn tập đến thành công trên sàn thi đấu là cả một câu chuyện dài, nếu VĐV không vững vàng và Ban huấn luyện không có những quyết định sáng suốt. Điều đáng ghi nhận là ở trường hợp này, Duy đã thực hiện chính xác chiến thuật mà Ban huấn luyện đề ra. Chính ý chí, nghị lực và tinh thần không từ bỏ đã giúp VĐV trẻ này bứt phá trong thời khắc quyết định. Trưởng đoàn Đào Đức Kiên nhấn mạnh: "Đây là tấm HCV không chỉ thuyết phục về chuyên môn, mà còn thể hiện bản lĩnh và phẩm chất cần có của một VĐV đỉnh cao dám thử thách giới hạn của bản thân".

Bên cạnh tấm HCV quý giá ấy, nhiều tấm HCB và HCĐ khác của đoàn Việt Nam cũng để lại ấn tượng mạnh. Khoảng cách giữa các VĐV Việt Nam với nhóm dẫn đầu là rất sít sao. Ví dụ, hai tấm HCB môn golf chỉ kém HCV của VĐV Trung Quốc đúng một gậy; HCB của đô cử Y Yên chỉ kém HCV của VĐV Triều Tiên 1 kg, hay đô vật Thảo Thơm thua đối thủ Ấn Độ ở những giây cuối cùng. Đó đều là các môn thuộc hệ thống thi đấu của Asian Games và Olympic, cho thấy thể thao trẻ Việt Nam hoàn toàn có cơ sở để vươn lên nhóm đầu nếu được đầu tư đúng hướng.

Những bài học quý từ "đại dương" thể thao châu lục

Theo ông Đào Đức Kiên, AYG 2025 là "cơ hội cọ xát vô cùng quý giá" cho các VĐV trẻ Việt Nam. Họ không chỉ được thi đấu với các đối thủ mạnh nhất châu Á mà còn trải nghiệm quy mô tổ chức, áp lực và tiêu chuẩn chuyên môn tương đương với Asian Games. Đây là bước đệm quan trọng để chuẩn bị cho các mục tiêu xa hơn ở cấp độ khu vực và thế giới.

Ông Kiên phân tích: "Chúng ta có thể cạnh tranh sòng phẳng ở một số hạng cân nhẹ và nội dung nữ. Đó cũng là hướng đầu tư cần ưu tiên, nhằm "tấn công" vào những môn thế mạnh của Việt Nam trong tương lai". Thực tế cho thấy, ở các môn như cử tạ, vật, golf, bắn cung... nhiều VĐV trẻ Việt Nam đã tiệm cận nhóm đầu châu lục. Điều quan trọng là họ cần được thi đấu thường xuyên hơn để tích lũy bản lĩnh, bản năng thi đấu và khả năng ứng biến chiến thuật.

Thể thao trẻ Việt Nam không thiếu tài năng, nhưng còn thiếu môi trường rèn luyện quốc tế và điều kiện chuyên biệt. Việc tham dự các đại hội như AYG là bước khởi đầu, song nếu không duy trì được sự đầu tư liên tục, những tài năng này rất dễ "mất nhịp". Chính vì vậy, sau đại hội, đoàn thể thao sẽ có báo cáo tổng kết, rút kinh nghiệm và đề xuất Bộ VHTTDL, Cục TDTT tiếp tục quan tâm, đầu tư mạnh mẽ hơn cho tuyến trẻ, nhất là các môn Olympic và Asiad, những đấu trường đòi hỏi tầm nhìn dài hạn và chiến lược khoa học.

Trưởng đoàn Đào Đức Kiên cũng kiến nghị: "Đầu tư cho thể thao trẻ cần gắn với đầu tư cơ sở vật chất hiện đại, trang thiết bị chuyên sâu và hệ thống huấn luyện cập nhật theo chuẩn quốc tế. Đồng thời, phải mở rộng cơ hội thi đấu quốc tế, để các em không chỉ tập mà còn được va chạm thực tế, đó mới là con đường bền vững để tiến gần hơn tới đấu trường Olympic".

Đại hội thể thao trẻ châu Á 2025 khép lại, để lại nhiều bài học giá trị cho thể thao Việt Nam. Từ một tấm HCV của Nguyễn Thành Duy cho tới hàng loạt tấm HCB sát nút, điều đáng quý nhất là tinh thần thi đấu và ý chí vượt lên chính mình phẩm chất cốt lõi của một nền thể thao đang từng bước trưởng thành.

Những kết quả tại Bahrain cho thấy thế hệ VĐV trẻ hôm nay đã có ý thức hơn về sứ mệnh của mình thi đấu không chỉ để thắng, mà để khẳng định vị thế Việt Nam trong bản đồ thể thao châu lục. Họ đang từng bước thể hiện bản lĩnh và khát vọng của một nền thể thao "nhỏ nhưng có tầm", sẵn sàng đối diện và học hỏi từ những cường quốc lớn.

Điều quan trọng nhất sau mỗi kỳ đại hội không chỉ là số huy chương, mà là năng lực thật sự của thế hệ kế cận, những người sẽ gánh vác nhiệm vụ tại SEA Games 33, Asian Games 2026 và xa hơn là Olympic Los Angeles 2028. Ra biển lớn để thấy mình đang ở đâu, thông điệp ấy không chỉ đúng với các VĐV trẻ, mà còn với cả chiến lược phát triển thể thao Việt Nam là chỉ khi dám bước ra khỏi vùng an toàn, va chạm và học hỏi, chúng ta mới biết mình cần thay đổi điều gì để tiến xa hơn.

Thành công của đoàn thể thao trẻ Việt Nam tại AYG 2025 không chỉ là kết quả của một kỳ đại hội, mà là dấu hiệu của một chu kỳ mới, nơi thể thao Việt Nam đang chuyển mình từ phong trào sang chuyên nghiệp, từ thi đấu vì danh dự sang thi đấu vì chiến lược phát triển bền vững. Và chính những nỗ lực bền bỉ, những tấm gương trẻ như Nguyễn Thành Duy sẽ là động lực để thể thao Việt Nam tiếp tục nuôi dưỡng khát vọng vươn tầm châu lục, hướng tới Olympic trong tương lai gần. ■

Chọn những VĐV xuất sắc nhất dự SEA Games 33

Phát biểu trong buổi họp nhằm rà soát lại toàn bộ công tác chuẩn bị, nhất là danh sách Đoàn Thể thao Việt Nam tham dự SEA Games 33, tổ chức tại Thái Lan vào cuối tuần qua, Cục trưởng Cục TDTT Việt Nam Nguyễn Danh Hoàng Việt yêu cầu các bộ môn phải rà soát lại toàn bộ thành phần các đội tuyển, chọn những VĐV xuất sắc nhất tham gia tranh tài tại Đại hội.

Đánh giá rằng SEA Games 33 là đấu trường quan trọng nhất của Thể thao Việt Nam trong năm nay, Cục trưởng Nguyễn Danh Hoàng Việt yêu cầu các đội phải rà soát thật kỹ để tuyển chọn các VĐV ưu tú nhất tham gia tranh tài tại Đại hội. Bên cạnh đó cũng cần tạo cơ hội cho các VĐV trẻ xuất sắc nhất có điều kiện đến với đấu trường lớn nhất khu vực.

Cục trưởng cũng yêu cầu các đội cần phân tích, đánh giá sát tương quan lực lượng với các đối thủ để có sự chuẩn bị tốt nhất. Với thành phần cán bộ đoàn, ông yêu cầu phải cử đúng người, đúng việc tham gia Đoàn với tinh thần trách nhiệm cao nhất, tất cả vì thành công chung của Thể thao Việt Nam. Với các thành phần tham gia tranh tài tại Đại hội bằng nguồn kinh phí xã hội hóa cũng cần được rà soát kỹ lưỡng, đảm bảo tuân thủ các quy định và phải thật sự hiệu quả, tránh lãng phí.

Về phía Cục TDTT Việt Nam, Cục trưởng cho biết, Cục sẽ có sự chuẩn bị chu đáo, kỹ lưỡng nhất cho Đoàn Thể thao Việt Nam tranh tài tại SEA Games 33. Đây không chỉ là đấu trường quan trọng nhất của thể thao khu vực mà còn là đấu trường để thực hiện nhiệm vụ liên thông nhằm chuẩn bị cho Asian Games và Olympic. **T.S**

ĐỘI TUYỂN FUTSAL NỮ:

Nỗ lực hết sức cho mục tiêu SEA Games 33

VĨNH HY

Đội tuyển Futsal nữ Việt Nam vừa hội quân tại TP.HCM và bước vào hành trình chuẩn bị cho môn Futsal nữ tại SEA Games 33, diễn ra vào tháng 12 tại Thái Lan. Thầy trò HLV Nguyễn Đình Hoàng đang nỗ lực để có sự chuẩn bị kỹ lưỡng cho mục tiêu đạt kết quả cao nhất tại kỳ đại hội của khu vực.

Chuẩn bị thật tốt

Đội tuyển nữ quốc gia sẽ có hơn 4 tuần chuẩn bị cho SEA Games 33. Sau giai đoạn tập luyện trong nước, đội sẽ sang Trung Quốc tập huấn, trong đó có hai trận giao hữu với đội tuyển Futsal nữ Trung Quốc vào đầu tháng 12. Đây là địa điểm tập huấn quen thuộc của các cô gái Việt Nam trước các giải đấu quốc tế và lần này, đội tuyển nữ Việt Nam được kỳ vọng sẽ có sự chuẩn bị tốt trước khi sang Thái Lan thi đấu. Ban huấn luyện đội cho biết, đây là giai đoạn chuẩn bị rất quan trọng, quyết định sự thành bại khi vào giải chính thức, do vậy mà các cầu thủ phải cố gắng hết sức, tập trung cao nhất trong tập luyện vào thi đấu.

Tại SEA Games 33, đội tuyển nữ Việt Nam cùng bảng với Indonesia và Myanmar. Với việc bảng đấu sẽ lấy 2 đội vào bán kết thì mục tiêu trước mắt mà Ban huấn luyện đề ra là phải giành ngôi nhất bảng để tránh Thái Lan (khả năng rất cao là nhất bảng A) tại bán kết. Đánh giá về các đối thủ cùng bảng, HLV Nguyễn Đình Hoàng cho biết: "Indonesia đang tiến bộ nhanh, họ thi đấu rất tốt tại VCK châu Á vừa qua với nhiều cầu thủ chất lượng và thể lực dồi dào. Myanmar là đối thủ chúng ta từng thắng ở vòng loại VCK châu Á đầu năm, nhưng họ có nhiều cầu thủ trẻ tiềm năng và chắc chắn sẽ mang đến không ít khó khăn. Đây là bảng đấu tương đối cân bằng và đòi hỏi đội phải có sự chuẩn bị kỹ lưỡng".

Trong lịch sử tham dự SEA Games, đội tuyển nữ Việt Nam đã 5 lần giành HCB vào các năm 2007, 2011, 2013, 2017 và 2021. Cả 5 lần, đội đều xếp sau Thái Lan. Ở lần gần nhất Futsal nữ được đưa vào chương trình thi đấu tại SEA Games 31 năm 2021, đội tuyển nữ Việt Nam có lợi thế sân nhà nhưng đã thua người Thái 1-2 trong trận đấu quyết định. Dù vậy ở lần gặp nhau gần nhất tại chung kết giải Đông Nam Á 2024, thầy trò HLV Nguyễn Đình Hoàng đã "đòi nợ" thành công khi giành chiến thắng 2-1 ngay trên sân của đối phương. Tại SEA Games 33, đội tuyển nữ Thái Lan (hạng 4 thế giới) không chỉ được đánh giá là ứng cử viên số 1 cho tấm HCV, mà còn được thi đấu trên sân nhà. Do vậy mà mục tiêu giành ngôi vị cao nhất của đội tuyển nữ Việt Nam (hạng 11 thế giới) sẽ đối mặt với thử thách rất lớn. Thế nhưng HLV Nguyễn Đình Hoàng khẳng định: "Toàn đội đặt quyết tâm giành quyền vào chung kết và hướng tới kết quả cao nhất tại SEA Games 33. Chúng tôi sẽ nỗ lực chuẩn bị thật tốt để đạt được mục tiêu này".

Tiếp tục vượt khó

Ở đợt rèn quân này, HLV Nguyễn Đình Hoàng gọi tập trung 20 cầu thủ. Lực lượng nòng cốt của đội tuyển nữ Việt Nam vẫn là các cầu thủ từng dự VCK Futsal nữ châu Á 2025. Hai cầu thủ của CLB TP.HCM là Trần Thị Thùy Trang và K'Thủa do đang chuẩn bị thi đấu giải bóng đá nữ các CLB châu Á nên tập trung muộn. Bên cạnh đó, đội có sự bổ sung một số gương mặt trẻ như Trần Tuyết Mai, Lâm Thị Xuân, Nguyễn Thị Kim Phương (CLB Futsal Thái Sơn Nam TP.HCM), Nguyễn Huỳnh Như (Trung Tâm TDTT Thống Nhất) và Nguyễn Phương Anh (Sở VHTT Ninh Bình).

HLV Nguyễn Đình Hoàng cho biết: "Đội hình hiện tại là sự kết hợp giữa kinh nghiệm và sức trẻ. Chúng tôi sẽ có những điều chỉnh về lối chơi và tốc độ, hướng đến sự thay đổi tích cực, không chỉ cho SEA Games sắp tới mà còn cho các mục tiêu lâu dài của Futsal nữ".

So với các cầu thủ nam thì các cô gái Futsal chịu nhiều thiệt thòi hơn khi họ có ít cơ hội được tập trung ĐTQG, không thường xuyên tham dự các giải quốc tế cũng như không có nhiều nơi đào tạo một cách chuyên nghiệp, bài bản. Lực lượng hiện tại của ĐTQG chủ yếu là các cầu thủ của Thái Sơn Nam. Trong các đợt tập trung gần đây, lực lượng cầu thủ Futsal nữ được tuyển chọn một phần là các cầu thủ sân 11 người nên nguồn nhân sự đa dạng hơn để lắp ráp thi đấu với nhau. Lực lượng của đội hiện tại là sự kết hợp của các cầu thủ có kinh nghiệm và đa phần cầu thủ trẻ, ít có kinh nghiệm quốc tế.

Khó khăn là vậy nhưng thầy trò HLV Nguyễn Đình Hoàng đã nỗ lực vượt qua để có được những thành tích ấn tượng trong thời gian qua như tấm HCB SEA Games 31, chức vô địch Đông Nam Á 2024, vượt qua vòng loại và lọt vào tứ kết VCK Futsal nữ châu Á 2025. Với tinh thần tiếp tục vượt khó và không lùi bước trước khó khăn, các cô gái Việt Nam đang đặt quyết tâm cao nhất để có sự chuẩn bị tốt nhất cho đấu trường khu vực. ■

Đội tuyển Futsal nữ Việt Nam sẽ cố gắng tạo sự chuẩn bị tốt nhất cho SEA Games 33

TIN THỂ THAO

Anh Hoàng, Diệu Khánh vô địch giải bóng bàn quốc gia

Kết thúc các nội dung thi đấu tại Giải bóng bàn cây vợt xuất sắc quốc gia 2025 ở Hải Phòng, tay vợt Đinh Anh Hoàng (CAND) và Nguyễn Khoa Diệu Khánh (TP.HCM) lần lượt giành chức vô địch bảng nam và nữ. Trong trận chung kết nam, Anh Hoàng đã xuất sắc vượt qua đồng đội Nguyễn Đức Tuân 4-0 để giành tấm HCV. Tại trận chung kết nữ, Diệu Khánh cũng có chiến thắng với tỷ số tương tự trước Trần Mai Ngọc (CAND) để giành chức vô địch.

Giải quy tụ 20 tay vợt nam và 20 tay vợt nữ có thành tích tốt nhất qua các giải đấu trong năm. Đây cũng là cuộc đấu chuyên môn cuối cùng mang ý nghĩa quan trọng để bóng bàn Việt Nam chuẩn bị SEA Games 33. Cả 10 tay vợt (5 nam và 5 nữ) của ĐTQG đang tập trung chuẩn bị cho SEA Games là Đinh Anh Hoàng, Nguyễn Anh Tú, Nguyễn Đức Tuân, Đoàn Bá Tuấn Anh, Lê Đình Đức (nam), Nguyễn Thị Nga, Nguyễn Khoa Diệu Khánh, Bùi Ngọc Lan, Trần Mai Ngọc, Mai Hoàng Mỹ Trang (nữ) đều tham dự.

H.L

Huy Hoàng và tuyển bơi tập huấn ở Trung Quốc

Kình ngư nam số 1 Việt Nam Nguyễn Huy Hoàng sẽ lên đường sang Nam Ninh (Trung Quốc) tập huấn từ ngày 6.11 để chuẩn bị chuyên môn cho SEA Games 33. Ban huấn luyện đội tuyển bơi Việt Nam cho biết, đợt tập huấn này được kỳ vọng sẽ mang lại các tín hiệu chuyên môn tích cực để Huy Hoàng đạt điểm rơi phong độ cao tại SEA Games 33. Năm nay, Huy Hoàng đã thi đấu giải VĐTG, giải vô địch châu Á 2025 và giải vô địch mặt nước mở Đông Nam Á. Trong đó, Huy Hoàng đã giành HCV cự ly 800m tự do, 1.500m tự do và HCB cự ly 400m tự do tại giải vô địch châu Á.

Ban huấn luyện cho biết, ngoài Huy Hoàng còn có 14 tuyển thủ khác sang tập huấn tại Trung Quốc.

L.H

19 cơ thủ Việt Nam dự World Cup

Đội tuyển Billiards carom 3 băng Việt Nam sẽ tham dự World Cup chặng đấu ở Hàn Quốc với 19 cơ thủ từ ngày 3 - 9.11. Theo thứ hạng thế giới, 2 cơ thủ Trần Quyết Chiến và Trần Thanh Lực được vào vòng bảng chính của giải. Các cơ thủ Nguyễn Trần Thanh Tự, Đào Văn Ly, Chiêm Hồng Thái và Bao Phương Vinh sẽ phải tham dự vòng loại thứ 4.

Các cơ thủ Trương Huỳnh Quốc Đạt, Phạm Văn Sơn, Nguyễn Đỗ Trung Hậu, Nguyễn Hữu Thanh, Đinh Thế Vĩnh, Nguyễn Trần Thanh Tạo, Nguyễn Văn Tài, Nguyễn Đình Luân, Nguyễn Như Lê, Nguyễn Hoàn Tất, Nguyễn Chí Long, Thón Viết Hoàng Minh, Lê Thành Tiến sẽ phải tham dự vòng loại theo các lượt thi đấu được quy định. Ban tổ chức giải đấu chỉ trao 32 suất chính thức vượt qua vòng loại để vào các bảng đấu cuối cùng. Tại chặng World Cup gần nhất vào đầu tháng 10 ở Bỉ, Billiards Việt Nam không cơ thủ nào lọt vào top 4 người xuất sắc nhất giải. **V.H**

Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
GPXB: Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

Chế bản: Báo Văn Hóa
In tại: Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Danh nhân của Việt Nam tỏa sáng trên "bầu trời" văn hóa nhân loại

THANH HÀ

Kỳ họp lần thứ 43 Đại hội đồng Tổ chức Khoa học, Giáo dục và Văn hóa của Liên Hợp Quốc (UNESCO) diễn ra tại thành phố Samarkand, Cộng hòa Uzbekistan đã thông qua Nghị quyết vinh danh và cùng tham gia kỷ niệm 300 năm Ngày sinh Danh nhân văn hóa Lê Quý Đôn.

Khẳng định sự đánh giá cao của quốc tế

Sự kiện này là kết quả của quá trình hợp tác giữa tỉnh Hưng Yên, Bộ VHTTDL, Bộ Ngoại giao và quốc tế. Hồ sơ đề cử cần đáp ứng các tiêu chí do UNESCO đặt ra, phù hợp với lý tưởng và sứ mệnh của tổ chức trên các lĩnh vực giáo dục, văn hóa, khoa học và thông tin truyền thông; đồng thời góp phần thúc đẩy hòa bình, đối thoại văn hóa và hiểu biết lẫn nhau giữa các dân tộc. Các sự kiện hoặc nhân vật được đề cử cũng phải có ảnh hưởng rộng và được biết đến ở cả trong nước lẫn quốc tế.

Đại sứ Nguyễn Thị Vân Anh, Trưởng Phái đoàn thường trực Việt Nam bên cạnh UNESCO nhấn mạnh đây là sự kiện trọng đại và niềm vinh dự không chỉ riêng của tỉnh Hưng Yên mà còn của cả Việt Nam. Việc UNESCO thông qua Nghị quyết vinh danh và cùng tham gia kỷ niệm 300 năm ngày sinh Danh nhân văn hóa Lê Quý Đôn đã khẳng định sự đánh giá cao của quốc tế đối với những giá trị khoa học, văn hóa, giáo dục của Việt Nam, với cá nhân Danh nhân Lê Quý Đôn; góp phần quảng bá, giới thiệu lịch sử văn hóa của Việt Nam, của tỉnh Hưng Yên. Đồng thời thực hiện chủ trương phát triển mạnh mẽ, toàn diện văn hóa, con người Hưng Yên hướng đến chân - thiện - mỹ; lấy con người làm trung tâm trong chính sách phát triển theo Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Hưng Yên lần thứ nhất, nhiệm kỳ 2025-2030.

PGS.TS Nguyễn Thị Thu Phương, Viện trưởng Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam (Bộ VHTTDL) khẳng định: Trong lịch sử 300 năm qua, tài năng, tầm vóc của Danh nhân văn hóa Lê Quý Đôn được khẳng định và nhận sự quan tâm của các nhà khoa học trong và ngoài nước, cho thấy sự cần thiết giới thiệu và lan tỏa rộng rãi hơn nữa di sản Lê Quý Đôn đến với thế giới. Việc UNESCO vinh danh Danh nhân Lê Quý Đôn không chỉ mang ý nghĩa biểu tượng, mà còn là sự công nhận xứng đáng đối với những đóng góp của văn hóa, trí tuệ Việt Nam vào kho tàng tri thức nhân loại.

Khu lưu niệm Danh nhân văn hóa Lê Quý Đôn tại xã Lê Quý Đôn (Hưng Yên) Ảnh: THẾ DUYỆT

"Ngôi sao" sáng trên "bầu trời" văn hóa Việt Nam

Danh nhân Lê Quý Đôn sinh ngày 2.8.1726, mất ngày 11.6.1784, tại làng Diên Hà, huyện Diên Hà, trấn Sơn Nam (nay là xã Lê Quý Đôn, tỉnh Hưng Yên). Ông là con cả của tiến sĩ Lê Phú Thứ (sau đổi thành Lê Trọng Thứ) - người từng làm đến chức Hình bộ Thượng thư. Mẹ ông là con gái một tiến sĩ từng trải qua nhiều chức quan. Từ nhỏ, Lê Quý Đôn nổi tiếng là thần đồng ham học, thông minh, có trí nhớ siêu đẳng. Năm 2 tuổi, ông đã đọc được chữ "hữu" và "vô"; 5 tuổi đọc được nhiều bài trong Kinh Thi; năm 10 tuổi, ông học sử, mỗi ngày thuộc được 80 đến 90 chương và học Kinh Dịch về phần Cương hình và Đồ thuyết; năm 14 tuổi ông đã đọc hết *Ngũ Kinh, Tứ Thư, Sử truyện* và *Chư tử*. Đặc biệt, ông có thể làm 10 bài phú mà không phải nghĩ và không cần viết nháp.

Năm 14 tuổi, Lê Quý Đôn đã theo cha lên kinh đô Thăng Long theo học thầy là tiến sĩ Lê Hữu Kiều. Nhờ trí tuệ uyên thâm mà 17 tuổi Lê Quý Đôn đi thi Hương đỗ Giải nguyên. 27 tuổi ông đỗ Hội nguyên, rồi đỗ Đình Nguyên Bảng nhãn (do khoa thi này không lấy Trạng nguyên). Sau khi đã đỗ đạt, Lê Quý Đôn được bổ làm quan và từng giữ nhiều chức vụ quan trọng của triều Lê-Trịnh như: Hàn lâm thừa chỉ sung Toản tu quốc sử quán (năm 1754); Hàn lâm viện thị giảng (năm 1757); Đốc đồng xứ Kinh Bắc (năm 1764); Thị thư kiêm Tư nghiệp Quốc tử Giám (năm 1767); Tán lý quân vụ (năm 1768); Thị phó đô ngự sử, Công bộ hữu thị lang (năm 1769); Bồi tụng (năm 1773); Lại bộ tả thị lang kiêm Tổng tài quốc sử quán (năm 1775), Hiệp trấn tham tán quân cơ Trấn phủ Thuận Hóa (năm 1776); Hiệp trấn Nghệ An (năm 1783); Công bộ thượng thư (năm 1784)...

Lê Quý Đôn nổi tiếng là một vị quan thanh liêm, cương trực, có tài năng và kiến thức uyên bác. Cuộc đời làm quan của Lê Quý Đôn đã có nhiều sự kiện ảnh hưởng lớn tới sự nghiệp trước tác, văn chương của ông. Những năm 1756, 1772, ông được cử đi điều tra tình hình thống khổ của nhân dân cùng tệ tham nhũng, ăn hối lộ của quan lại… ở Sơn Nam, Lạng Sơn. Trong thời gian đi sứ Trung Quốc (1760-1762), Lê Quý Đôn gặp gỡ các sứ thần, tiếp xúc với nhiều trí thức nổi tiếng, bàn luận với họ những vấn đề Sử học, Triết học... Học vấn sâu rộng của ông đã được các học giả rất khâm phục. Ông có dịp đọc nhiều sách, trong đó có sách của phương Tây nói về địa lý thế giới, về ngôn ngữ học, thủy văn học...

Nhờ quá trình đi nhiều, thấy nhiều, nghe nhiều, biết nhiều việc đời nên kiến thức của Lê Quý Đôn rất phong phú. Sinh thời, nhà bác học Lê Quý Đôn được mệnh danh là "túi khôn của thời đại". Ông được người đời ca tụng: "Thiên hạ vô tri vấn Bảng Đôn", có nghĩa là mọi người trong thiên hạ ai không hiểu việc gì, muốn hỏi thì gặp Bảng nhãn Lê Quý Đôn. Câu nói đó đã nói lên tầm vóc của nhà bác học thiên tài của Đại Việt thời phong kiến. Ham hiểu biết, thích sưu tầm lại có một trí nhớ siêu việt… đó chính là những yếu tố giúp ông trở thành danh nhân đất Việt. Ông đã có những cống hiến trên nhiều lĩnh vực, như: Triết học, sử học, nông học, thiên văn học… Mỗi cống hiến của ông lại mang đến giá trị lịch sử, văn hóa, giáo dục cũng như nhân văn cho mọi thế hệ.

Với tài trí thông minh và kiến thức uyên bác, Lê Quý Đôn đã để lại cho hậu thế khoảng 40 bộ sách bao quát hầu hết các tri thức đương thời, như: Lịch sử, địa lý, thi ca, nhiều tác phẩm khảo cứu, diễn nghĩa, chú giải, bàn giảng các kinh điển, cổ thư và nhiều tác phẩm thơ Nôm. Các tác phẩm nổi tiếng của ông được coi như bách khoa toàn thư ở nhiều lĩnh vực. Có thể kể tới một số công trình tiêu biểu: Về văn học có bộ sưu tầm *Toàn Việt thi lục*; tập thơ *Quế đường thi tập* rất nổi tiếng. Về sử học có *Đại Việt thông sử, Phủ biên tạp lục, Kiến văn tạp lục, Bắc sử thông lục*. Về triết học có *Thư kinh diễn nghĩa, Dịch kinh phu thuyết, Xuân thu lược luận, Quân thư Khảo biện*. Về kinh tế và nông học có bộ *Vân đài loại ngữ* rất đồ sộ… ■

GÓC BÌNH LUẬN

Bước ngoặt chính trị Hà Lan

LAM SA

Cuộc bầu cử quốc hội Hà Lan vừa qua đã tạo nên một bước ngoặt chính trị, khi Đảng D66 theo đường lối trung dung giành được nhiều phiếu bầu nhất. Lãnh đạo đảng, ông Rob Jetten (38 tuổi), đang trên đường trở thành thủ tướng trẻ nhất trong lịch sử Hà Lan.

Với gần như toàn bộ số phiếu đã được kiểm, Đảng Tự do (PVV) cực hữu của ông Geert Wilders gần như không thể lật ngược kết quả. Hiện chỉ còn một khu vực bầu cử và số phiếu ở nước ngoài chưa kiểm, nhưng D66 vẫn dẫn trước PVV khoảng 15.150 phiếu bầu. Do đó nhiều khả năng D66 sẽ giành 27 trong tổng số 150 ghế Hạ viện, trong khi PVV ít hơn đáng kể. Dù tăng gấp ba số ghế so với kỳ bầu cử năm 2023, D66 vẫn cần đàm phán để thành lập chính phủ liên minh.

Phát biểu sau chiến thắng, ông Jetten tuyên bố người dân Hà Lan đã "lật sang một trang mới". Thông điệp về "nền chính trị của khả năng và hợp tác" của ông đã chạm đến mong muốn của cử tri về sự ổn định và đối thoại sau nhiều năm khủng hoảng liên minh và tranh cãi. Ông Jetten khẳng định, chiến thắng này chứng minh các phong trào dân túy có thể bị đánh bại ở châu Âu, đồng thời coi đây là một kết quả mang tính lịch sử và trách nhiệm lớn lao đối với bản thân và đảng D66.

Giới quan sát nhận định, cuộc bầu cử lần này là phép thử quan trọng cho sức mạnh của chủ nghĩa dân túy ở châu Âu, trong bối cảnh các đảng cực hữu đang trỗi dậy tại Pháp, Đức và Anh.

Thắng lợi của Đảng D66 mới chỉ là bước khởi đầu, theo quy định, Đảng D66 sẽ cần ít nhất 3 đối tác liên minh để đạt được 76 ghế trong Hạ viện, đủ điều kiện để cầm quyền. Các đối tác tiềm năng gồm Đảng Nhân dân vì Tự do và Dân chủ (VVD với 22 ghế), Liên minh Lao động - Xanh (GL-PvdA với 20 ghế) và Đảng Dân chủ Cơ đốc giáo (CDA với 18 ghế). Tuy nhiên, bất đồng ý thức hệ có thể khiến quá trình đàm phán kéo dài nhiều tháng, do Đảng VVD từng tuyên bố "không thể liên minh với Liên minh Lao động - Xanh", trong khi Đảng D66 mong muốn xây dựng liên minh chính trị rộng mở.

Trong khi đó, Hà Lan vẫn đối mặt với hàng loạt thách thức như khủng hoảng nhà ở, chi phí y tế tăng cao và sự chia rẽ xã hội sâu sắc. Cử tri mong muốn một hướng đi ôn hòa hơn, nhưng cũng đòi hỏi kết quả cụ thể và một chính phủ thực sự lắng nghe. Nếu Rob Jetten thành công trong việc xây dựng một liên minh rộng mở và duy trì tinh thần trung dung, Hà Lan có thể sẽ bước vào thời kỳ ổn định mới.

Cuộc bầu cử lần này, vì thế không chỉ là chiến thắng của một đảng trung dung, mà còn là phép thử cho sức sống của nền dân chủ Hà Lan, nền dân chủ từng được coi là hình mẫu của châu Âu, nay đứng trước cơ hội viết nên một chương mới của ổn định và đoàn kết quốc gia. ■